

İLİM AYNASINDA BİR ALİM

M. ASİM KÖKSAL

SEMPOZYUMU

(27 Kasım 2020)

TEBLİĞ ÖZETLERİ

İLİM AYNASINDA BİR ALİM
M. ASİM KÖKSAL
SEMPOZYUMU
(27 Kasım 2020)
TEBLİĞ ÖZETLERİ

Editörler:

Prof. Dr. Mehmet ÜNAL

Doç. Dr. Cafer ACAR

Arş. Gör. Aygün YILMAZ

ULUM Yayınları: 2

Yayinevi: ULUM Yayınları (ULUM İslami İlimler Eğitim ve Araştırma Merkezi Derneği, Sertifika No: 47238)

ISBN: 978-605-70219-1-5

Kitabın Adı: İlim Aynasında Bir Alim: M. Asım Köksal Sempozyumu Tebliğ Özetleri

Editörler:

Mehmet ÜNAL (ORCID:0000-0002-7169-5757)

Cafer ACAR (ORCID:0000-0003-1818-5958)

Aygün YILMAZ (ORCID: 0000-0002-3347-0776)

E-Yayın Adresi: www.ulumdernegi.org

E-Yayın Tarihi: Aralık 2020

Sempozyumu Düzenleyen: AYBÜ İslami İlimler Fakültesi Esenboğa Merkez Külliyesi
C Blok Dumlupınar Mahallesi, 06760 Çubuk/Ankara Tel: 0312 9060610

© Tüm hakları saklıdır. Kaynak gösterilerek tanıtım amacıyla ve araştırma için yapılacak kısa alıntılar dışında, yayıncının yazılı izni olmaksızın hiçbir şekilde kopya edilemez, elektronik ve mekanik yolla çoğaltılıp, yayımlanamaz ve dağıtılamaz. Kitaptaki yazıların sorumluluğu yazarlara aittir.

ÖNSÖZ

Alimler peygamberlerin varisleridir. Bu meyanda yirminci yüzyılda ilim dünyasının adeta parlayan bir yıldızı mesabesindeki Merhum Mustafa Asım Köksal hayatı, kişiliği, meslek hayatındaki örnekliliği ve sadaka-i cariye hükmündeki eserleriyle topluma önderlik etmiş güzide bir şahsiyettir. Manzum ve mensur olarak kaleme aldığı eserleri Türk insanının fikir ve duygu dünyasına kayda değer katkılar sağlamıştır. Özellikle İslam Tarihi adlı eseri istifade ettiği kaynaklarını da dikkate alırsak Türkçe Siyer kitapları içerisinde en geniş kapsamlısı olarak nitelendirilmektedir. Böylesine özverili ve titiz çalışmalara imza atan Merhum Asım Köksal'ı anlamaya ve anlatmaya çalışmak ilim alemine de ciddi katkı ve kazanımlar sağlayacaktır.

Ankara Yıldırım Beyazıt Üniversitesi İslami İlimler Fakültesi olarak sempozyumun ana teması Merhum Mustafa Asım KÖKSAL'ın hayatı, eserleri, kişiliği ve ilim dünyasına yaptığı katkılar şeklinde belirlenmiştir. Bu sayede M. Asım Köksal'ın şahsiyetinin ve eserlerinin daha iyi anlaşılacağı düşünülmektedir.

Gayeret bizden tevfik Allah'tandır.

Prof. Dr. Mehmet ÜNAL

Doç. Dr. Cafer ACAR

İÇİNDEKİLER

ÖNSÖZ	4
M. Asım Köksal'ın Eserleri ve Hakkında Yapılmış Çalışmalar	
Arş. Gör. Okan Uzunöz.....	7
M. Asım Köksal'ın Eserlerinde Hz. Peygamber'in Öne Çıkarılan Özellikleri	
Doç. Dr. Cafer Acar	9
Türk-İslam Medeniyeti Perspektifinden M. Asım Köksal: Şahsiyeti ve Dünya Görüşü	
Prof. Dr. Asım Yapıcı	11
İrşad Geleneğimiz Açısından M. Asım Köksal	
Prof. Dr. Mehmet Ünal.	13
Mustafa Asım Köksal'ın İslam Tarihçiliği Bağlamında Siyer Anlayışı	
Dr. Öğr. Üyesi Adnan Kara	15
Modernleşme Dönemi Türk Siyer Yazıcılığında Hz. Muhammed ve İslamiyet adlı Eserin Yeri	
Prof. Dr. Seyfettin ERŞAHİN.....	17
Türkiye'de Siyer Yazıcılığı: Mustafa Asım Köksal Örneği	
Prof. Dr. Mustafa Özkan	19
İslam Tenkit Geleneğinde Filibeli Ahmet Hilmi ve Mustafa Asım Köksal Örneği	
Doç. Dr. Yasin Yılmaz	21
M. Asım Köksal'ın Emeviler Dönemine Yaklaşımı	
Dr. Mehmet Çakırtaş.....	23
M. Asım Köksal'ın Ehl-i Beyt'e ve Kerbela Hadisesi'ne Yaklaşımı	
Arş. Gör. Aygün Yılmaz	25
M. Asım Köksal'ın Eserlerinde Hadis Kültürü	
Prof. Dr. Ahmet Yıldırım	27
M. Asım Köksal'ın İslam'da İki Ana Kaynak Kitap ve Sünnet Eseri Bağlamında Hadis ve Sünnete Dair Görüşleri Üzerine Bir Değerlendirme	
Doç. Dr. İlyas Canikli.....	29
M. Asım Köksal'ın İslam'da İki Ana Kaynak; Kitap Ve Sünnet Adlı Eseri Bağlamında Kur'an Ve Tefsire Dair Görüşleri Üzerine Bir İnceleme"	
Doç. Dr. Harun Şahin	31
Mustafa Asım Köksal'ın Sûfi Kişiliği Ve Tasavvuf Anlayışı	
Prof. Dr. Ömer Yılmaz	33
Mustafa Asım Köksal'ın İlmihal Geleneği İçindeki Yeri	
Dr. Öğr. Üyesi Aydın Aytaç	35

Tefsir-Tarih İlişkisi Bakımından M. Asım Köksal'ın Tarihinde	
Arş. Gör. Ahmet Şehit Tuna	38
Mustafa Asım Köksal'ın Bilgi Kaynağı Olarak Kitap Ve Sünnet'e Verdiği Değerin Değerlendirilmesi	
Ramazan Şaka	40
Mustafa Asım Köksal'ın Nübüvvet Anlayışı	
Suat Doğan	42
Mustafa Asım Köksal'ın Sem'iyyat Konularına Yaklaşımı	
Dr. Öğr. Üyesi Mehmet Akif Ceyhan	44
Kerbela Olayı'na Yaklaşımlar Üzerine Mukayeseli Bir İnceleme (Çağdaş Bazı Şîî-İmâmi Düşünürler Ve Mustafa Asım Köksal Örneği)	
Mehmet Nur Akdoğan.....	46
Mustafa Asım Köksal'ın İnanç Konularını Anlatım Metodunun Değerlendirilmesi	
Hümeyra Sevgülü Hacıbrahimoğlu.....	48
Mustafa Asım Köksal'ın İslam İnanç Esaslarını Savunmaya Yönelik Çalışmalarının Değerlendirilmesi	
Dr. Öğr. Üyesi Abdullah Demir	50
M. Asım Köksal'ın Ahlak Anlayışı	
Prof. Dr. Nuri Adıgüzel	52
Gençlik ve Din Bağlamında M. Asım Köksal'ın Gençlere Din Kılavuzu Adlı Eseri	
Prof. Dr. Zeki Salih Zengin	56
Yaygın Din Eğitimi Bağlamında M. Asım Köksal'ın Sohbetlerinin Değerlendirilmesi	
Doç. Dr. Muhammed Ali Yazıbaşı	58
M. Asım Köksal'ın Eserlerinin Dinler Tarihi Açısından Değerlendirilmesi	
Dr. Öğr. Üyesi Rahim Ay	60
Mustafa Asım Köksal'ın İki Güftesinin Değerlendirilmesi Ve Müzikal Analizi	
Dr. Öğr. Üyesi Ömer Selimoğlu.....	62
M. Asım Köksal'ın Peygamberimiz İsimli Eserinin Manzum Siyer Türü Açısından Değerlendirilmesi	
Arş. Gör. Hüseyin Şıra.....	64
EKLER.....	66

M. Asım Köksal'ın Eserleri ve Hakkında Yapılmış Çalışmalar

Okan UZUNÖZ

Arş. Gör., Uşak Üniversitesi İslami İlimler Fakültesi, İslam Tarihi Anabilim Dalı

uzunoz-@hotmail.com, ORCID: 0000-0001-8295-5588

Öz: Bir ilim adamının değeri ortaya koyduğu eserler sayesinde artmakta ve kendisinden sonra adından söz edilmesini sağlamaktadır. Bu anlamda ilim adamı vefatından sonra ortaya koyduğu eserleri ve araştırmalarıyla yaşamaya devam etmektedir. Tüm bilim dallarında olduğu gibi ilahiyat alanında da adından söz ettiren birçok ilim adamı vardır. Bu bağlamda İslam Tarihi alanında yetişmiş birçok alim mevcuttur. İslam Tarihi alanında geçmişten günümüze birçok eser meydana getirilmiş ve devasa bir literatür ortaya konulmuştur. Erken dönemden itibaren yapılan çalışmaların yekününü teşkil eden İslam tarihi literatürü arasında bazı eserler vardır ki gerek yazıldıkları dönemde gerekse yazıldığı dönemden sonra birçok araştırmacının ve okuyucunun başvurduğu kaynak eserler arasında yerini almıştır. Bu tür eserlerin yazarları da ortaya koydukları değerli çalışmalarıyla adından sıkça söz ettirmişlerdir. Söz konusu eserler arasında önemli bir örnek, M. Asım Köksal tarafından kaleme alınan *İslam Tarihi* adlı eserdir. M. Asım Köksal'ın söz konusu eseri yazıldığı dönemde ve ilerleyen süreçte İslam tarihi alanında sıkça başvurulan eserlerden biri olmuştur.

M. Asım Köksal, ilim adamları nezdinde kabul görmüş birisidir. Onun hayatı ve ilmi kişiliği akademik platformlarda çeşitli sempozyumlara, panellere konu olmuş, özellikle vefatından sonra adına birçok anma programları düzenlenmiş, görüşleri tartışılmıştır. Biz de bu tebliğde M. Asım Köksal'ın eserlerini kısaca tanıttikten sonra eserleri hakkında ve M. Asım Köksal'la ilgili yazılmış kitap, makale, tebliğ metinleri ve yapılmış tez çalışmaları, sempozyum, panel ve anma törenlerini ortaya koymaya çalışacağız. Ayrıca yapılan bu etkinliklerde M. Asım Köksal'ın hangi yönlerinin ele alındığını ve yazılan kitap, makale vb. çalışmaların içeriklerinin neler olduğu üzerinde de kısaca durarak M. Asım Köksal'ın önemini ortaya koyma amacıyla mütevazı bir giriş yapmayı planlıyoruz.

Anahtar Kelimeler: İslam Tarihi, Literatür, M. Asım Köksal, Çalışmalar.

Studies of M. Asim Köksal and Works About Him

Okan UZUNÖZ

Research Assistant., Uşak University Faculty of Islamic Sciences, Department of History of
Islam, Ankara, Turkey

uzunoz-@hotmail.com, ORCID: 0000-0001-8295-5588

Abstract: A scholar increases the value with the works he reveals. In this sense, a scholar continues to live with his works and researches. As in all branches of science, there are many scholars who have mentioned their name in the field of theology. In this context, there are many scholars who have grown up in the field of Islamic history. In the field of Islamic history, many works have been created from the past to the present, and a huge literature has been revealed. Among the literature of Islamic history, there are some works that have taken their place among the source works that many researchers and readers refer to. Authors of such works have also frequently mentioned his name with their valuable work. An important example among the works in question is the work "Islamic History" written by M. Asim Köksal. This work of M. Asim Köksal has been one of the works frequently referenced in the field of Islamic history at the time of its writing and in the following period.

M. Asim Köksal is accepted by the people of science. His life and scientific personality have been the subject of various symposiums, panels on academic platforms, many memorial programs have been organized on his behalf, especially after his death, and his views have been discussed. After briefly introducing the works of M. Asim Köksal in this study, we will try to reveal the books, articles, texts, theses, symposiums, panels and commemorations written about his works and about him. In addition, in these activities, which aspects of M. Asim Köksal are discussed and written books, articles, etc. by briefly focusing on what the contents of the studies are. We plan to make a modest introduction in order to demonstrate the importance of M. Asim Köksal.

Keywords: Islamic History, Literature, M. Asim Köksal, Studies.

M. Asım Köksal'ın Eserlerinde Hz. Peygamber'in Öne Çıkarılan Özellikleri

Cafer ACAR

Doç. Dr., Ankara Sosyal Bilimler Üniversitesi, İslami İlimler Fakültesi, Siyer-i Nebî ve İslam Tarihi Anabilim Dalı

caferacar58@gmail.com, ORCID: 0000-0003-1818-5958

Öz: Mustafa Asım Köksal, son dönem İslam alimleri arasında çabalarıyla öne çıkmış bir ilim adamıdır. Özellikle İslam Tarihi adıyla on ciltten oluşan külliyatı ile tanınmıştır. Mufassal bir şekilde siyerin ele alındığı çalışma dışında çok sayıda makale de yayınlamıştır. Bu çalışmaların muhtelif konulara sari olduğu görülmektedir.

Bu çalışmada, M. Asım Köksal'ın İslam Tarihi eseri dışındaki çalışmalarında Hz. Peygamber'in özellikle hangi niteliklerine vurgu yaptığı ve böylece Peygamberimizi hangi yönleriyle tanıtmak istediği tespit edilmeye gayret edilmiştir. Bu hususun tespiti aynı zamanda dönemin ihtiyaçlarına da bu değerli İslam aliminin cevap verme kaygısını yansıtmış olduğundan yaşadığı zamanın ruhunu okuyuşundaki mahiyeti de görme imkanı sağlayacaktır.

Mustafa Asım Köksal, sohbet ve makalelerinde Allah Resulü'nün beş niteliğini genel olarak önemsemiş olarak görülmektedir. Öncelikle peygamberimizin cihanşümul bir peygamber olması ilk sırada zikredilebilir. Tevhid davası ise Asım köksalın işlediği ikinci önemli konudur. Eğitim, Davet ve Davet çabası diğer öne çıkan hususlar olarak zikredilebilir.

Anahtar Kelimeler: M. Asım Köksal, Hz. Peygamber, Davet, Sünnet, Tevhid

**The Features of The Prophet Muhammad
in The Works of M. Asım Köksal**

Cafer ACAR

Associate Professor, Ankara Yıldırım Beyazıt University, Faculty of Islamic Sciences, The
Department of History of Islam, Ankara, Turkey
caferacar58@gmail.com, ORCID: 0000-0003-1818-5958

Abstract: Mustafa Asım Köksal is a wise who stands out with his efforts among the recent Islamic scholars. He is especially known for his collection of ten volumes with the name of Islamic History. Apart from the study in which Sirah was discussed in a detailed way, he also published many papers. It seems that these studies are subject to various issues.

In this study, the prominent features of the prophet in Asım Köksal's works were investigated. Thus, it was determined which qualities he emphasized on the Prophet. The determination of this issue will also reveal Asım Köksal's view on the discussions of the period, it will provide the opportunity to see the nature of his reading the spirit of his time. Mustafa Asım Köksal, in his conversations and articles, is generally seen as paying attention to the five characteristics of the Messenger of Allah. First of all, it can be mentioned in the first place that our prophet is a universal prophet. The Tawhid case is the second important issue addressed by Asım Köksal. Training, Invitation and Invitation efforts can be mentioned as other prominent issues.

Key words: Mustafa Asım Köksal, Prophet Mohamed, Dawah, Sunnah, Tawhid

Türk-İslam Medeniyeti Perspektifinden M. Asım Köksal: Şahsiyeti ve Dünya Görüşü

Asım YAPICI

Prof. Dr., Ankara Sosyal Bilimler Üniversitesi, İslami İlimler Fakültesi,

Din Psikolojisi Anabilim Dalı

asim.yapici@asbu.edu.tr, ORCID: 0000-0002-7041-9064

Öz: Bu çalışmanın konusu Mustafa Asım Köksal'ın şahsiyetini ve dünya görüşünü incelemektir. Bu bağlamda “Mustafa Asım Köksal nasıl bir kişiliğe sahiptir?”, “Onun şahsiyetini etkileyen faktörler nelerdir?” ve “Türk-İslam medeniyeti perspektifinden şahsiyeti ve dünya görüşü nasıl değerlendirilebilir?” olmak üzere üç temel soruya cevap aranmıştır. Amacımız ise Mustafa Asım Köksal'ın iç dünyasını ve dini yaşantısını çözümleyerek günümüz için ne söylediğini anlamaya çalışmaktır. Nitel bir desene sahip olan bu çalışmada veriler araştırmacının bizzat katılımlı gözlemlerine ve torunu Cüneyd Asım Köksal tarafından yayınlanan “İlim Semasında Bir Yıldız: Mustafa Asım Köksal: Hayatı, Hatıraları ve Eserlerinden Seçmeler” (2017) isimli esere dayanarak toplanmıştır. Elde edilen veriler anlayıcı geleneğe bağlı olarak çözümlenmiştir. Ulaşılan bulgulara göre Osmanlı geleneği İslam âlimi tipinin son temsilcilerinden olan Mustafa Asım Köksal tarih, fıkıh, tasavvuf ve edebiyatla iştigal eden bir şahsiyet olarak karşımıza çıkmaktadır. Tasavvufu önemseyen, aynı zamanda bir Kadiri şeyhi olan Mustafa Asım Köksal irfanî temelli gönül dindarlığını yaşamak ve yaşatmak istemektedir. Bu noktada o, tasavvuf ile sağlam ve sahih dinî bilgiyi iç içe geçirmeye özen göstermektedir. Dinî hassasiyeti yüksek olan Mustafa Asım Köksal'ın eserleri, sohbetleri ve hayatı, Müslümanca düşünme ve yaşama konusunda örneklik teşkil edecek mahiyettedir. Din ile ahlakı, dünya ile ahireti, şekil ile özü, madde ile manayı ayırmaması Türk-İslam kültür ve medeniyetinin temel dinamiklerini şahsında gösterdiğinin en önemli kanıtıdır. Seküler ve kapitalist bir özellik arz eden çağın ruhuna meydan okuyan eserleri ve yaşam mücadelesi, onun Türk-İslam kültürünün yaşanması ve yaşatılması konusunda hassasiyetini ortaya koymaktadır. Mustafa Asım Köksal tevhit prensibini merkeze alıp geleneği bugüne taşıyarak geleceğin inşa etmek istemektedir.

Anahtar Kelimeler: Mustafa Asım Köksal, kişilik, dünya görüşü, Türk-İslam Medeniyeti

M. Asım Köksal From the Perspective of Turkish-Islamic Civilization: His Personality and Worldview

Asım YAPICI

Professor, Ankara Social Sciences University, Faculty of Islamic Sciences, The Department of Psychology of Religion, Ankara, Turkey
asim.yapici@asbu.edu.tr, ORCID: 0000-0002-7041-9064

Abstract: The aim of this study is to examine Mustafa Asım Köksal's personality and worldview. In this context, three basic questions "What kind of personality does Mustafa Asım Köksal have?", "What are the factors affecting his personality?" and "How can his personality and worldview be evaluated from the perspective of Turkish-Islamic civilization?" were sought to answered. Our aim is to analyze Mustafa Asım Köksal's inner world and his religious life and try to understand what he has to say for today. In this study, which has a qualitative pattern, the data were collected based on the researcher's personal observations and the work named " İlim Semasında Bir Yıldız: Mustafa Asım Köksal: Hayatı, Hatıraları ve Eserlerinden Seçmeler " (2017) published by his grandson Cüneyd Asım Köksal. The data obtained were analyzed in accordance with the hermeneutical tradition. According to the findings, Mustafa Asım Köksal, who is one of the last representatives of the type of Islamic scholar in the Ottoman tradition, appears as a person dealing with history, Islamic jurisprudence (fiqh), sufism and literature. Mustafa Asım Köksal, who cares about sufism and is also a Kadiri sheikh, wants to live and kept alive the religiousness of the heart based on knowledge. At this point, he takes care to combine sufism with intact and authentic religious knowledge. The works, conversations and life of Mustafa Asım Köksal, who has a high religious sensitivity, have a quality that will set an example for Muslim thinking and living. The fact that he does not distinguish between religion and morality, the world and the hereafter, form and essence, matter and meaning is the most important proof that he reflects the basic dynamics of the Turkish-Islamic culture and civilization in his own personality. His works that challenge the spirit of the age, which has a secular and capitalist feature, and his struggle for life reveal his sensitivity for the living and maintaining of the Turkish-Islamic culture. By putting the principle of unification (tawhid) at the center and bringing the tradition to present day, Mustafa Asım Köksal wants to build the future.

Key Words: Mustafa Asım Köksal, personality, worldview, Turkish-Islamic civilization

İrşad Geleneğimiz Açısından M. Asım Köksal

Mehmet ÜNAL

Prof. Dr., Ankara Yıldırım Beyazıt Üniversitesi İslami İlimler Fakültesi, Kur'an-ı Kerim
Okuma ve Kırâat İlmi Anabilim Dalı
mehmetunalunal@hotmail.com, ORCID: 0000-0002-7169-5757

Öz: M. Asım Köksal son dönem İslam tarihçilerinden olan önemli bir şahsiyettir. Öne çıkan bu özelliği yanında Diyanet İşleri Başkanlığında icra ettiği görevleri nedeniyle din hizmetlerinde sözlü ve yazılı medyada konuşmuş, tebliğ ve makaleler üretmiş; ülkenin muhtelif yerlerinde farklı alanlarda konferanslar vermiş kişidir. Tüm bunların yanında onun bir de sufi yönü vardır. Bu manevi arenada hizmet almış ve kendisinden sonraki kuşağın insanları da hizmet etmiştir. Bütün bu alanlarda görev icra ederken, dinin hakikatlerini ve güzelliklerini anlatırken nasıl bir yöntem takip ettiği akla gelmektedir. Şairliğini de bildiğimiz merhum hocamız, zaten fitrat olarak naif ve zarif bir kişiliğe sahip idi. Bu karakteri onun dini anlatmada, yazılı ve sözlü konuşmalarına ne şekilde yansımıştır? Konuşmalarının bir kısmında şiirin etkileyici ve ruhlara tesir boyutunu kullanmış mıdır? Sadece müslüman camiaya değil, oryantalist Ceatani'ye yazdığı reddiyesinde de nasıl bir yöntem kullanarak kendisine İslam ve Resulullah adına ileri sürülen iddialara cevaplar vermiştir? Bu konuda İslam'ın İzzet ve onurunu koruyarak müdellel şekilde atılan iftiraları eleştirirken "Onlarla en güzel şekilde mücadele et." diyen Kur'an'ın bu yöntemini ne kadar kullanmıştır? Diğer yandan Mustafa Asım Köksal hocamızı, ailesine ve talebelerine de sohbetler yaparken görmekteyiz. Onlara başta namaz gibi temel ibadet ve kulluk görevlerini anlatırken kendisine has üslup ve naifliği ile soft dünyadan aldığı manevi derinliğin izlerini görebilmekteyiz.

M. Asım Köksal vaaz ve irşatlarında "*Rabbinin yoluna, hikmetle ve güzel öğütle çağır ve onlarla en güzel bir biçimde mücadele et!*" (Nahl:125) ayetinde bizden istenen hikmeti ve mev'ızayı haseneyi nasıl kullandığını, sözlü ve yazılı konuşmalarından derlenen *Sohbetler* kitabında açıkça görmekteyiz. Her tebliğ ve davetçi de olduğu gibi Köksal hocamız da insan kitlelerine konuşurken cemaatin ve toplantıda olanların profiline uygun bir dil ve içerik kullanmıştır. "*İnsanlara akıllarına uygun olarak konuşunuz.*" tavsiyesine münasip olarak onun üslup kullandığını da burada belirtmemiz gerekir. Özetle biz bu tebliğde yukarıda birkaç örneğini zikrettiğimiz Mustafa Asım Köksal'ın vaaz ve irşatlarındaki yöntem ve üslubunu irdelemeye ve değerlendirmeye çalışacağız.

Anahtar Kelimeler: M. Asım Köksal, İslam Tarihi, İrşad, Tebliğ.

M. Asim Köksal From The Point Of View Of Our Irshad Tradition

Mehmet ÜNAL

Professor, Ankara Yildirim Beyazıt University Faculty of Islamic Sciences, Department of
Reading and Recitation of Qur'an, Ankara, Turkey
mehmetunalunal@hotmail.com, ORCID: 0000-0002-7169-5757

Abstract: M. Asim Köksal is an important figure who is one of the Islamic historians of the last period. Besides this feature, he has spoken in oral and written media in religious services, produced communiques and articles and given conferences in different areas in different parts of the country due to his duties in the Presidency of Religious Affairs. Besides all this, he has a sufi aspect. He served in this spiritual arena, and the people of the generation after him also served. When performing duties in all these areas, it comes to mind how religion follows a method when describing its truths and beauties. M. Asim Köksal, whose poetry we also know, already had a naive and elegant personality as *fitrat*. How did this character be reflected in his religious narrative, written and oral conversations? In some of his speeches, did he use the expressive and soulful dimension of poetry? How did he respond to the claims put forward in the name of Islam and The Messenger of Allah by using a method that he wrote not only to the Muslim community, but also to the Orientalist Ceatani? How long has he used this method of the Qur'an that says "Fight them in the best way possible."? On the other hand, we see our Mustafa Asim Köksal teacher, hailesine and his students making conversations. We can see the traces of the spiritual depth he received from the sofi world with his unique style and naivety while telling them about the basic duties of worship and worship, such as prayer in the first place.

We clearly see how he uses the wisdom requested from us in the verse, "Call to the path of your Lord with wisdom and good advice, and fight them in the best way."(Nahl: 125) in the book of "Sohbetler", compiled from his oral and written conversations. As with every communique and invitee, Köksal used language and content appropriate to the profile of the congregation and those at the meeting when speaking to the masses of people. In summary, we will try to examine and evaluate the method and style of M. Asim Köksal's sermons and instructions, which we mentioned several examples above in this studd.

Keywords: M. Asim Köksal, Islamic History, Irshad, Invitation to Islam.

Mustafa Asım Köksal'ın İslam Tarihçiliği Bağlamında Siyer Anlayışı

Mustafa ÖZKAN

Prof. Dr., Ankara Yıldırım Beyazıt Üniversitesi İslami İlimler Fakültesi, Siyer-i Nebî ve İslam Tarihi Anabilim Dalı

b.ozkan02@gmail.com, ORCID: 0000-0001-6134-4518

Öz: Türk toplumunda genel olarak İslam tarihi özelde ise Siyer'in sevilmesinde kuşkusuz Mustafa Asım Köksal'ın önemli bir rolü bulunmaktadır. Çalışmamızda Köksal'ın İslam tarihçiliği bağlamında siyer anlayışı üzerinde durulmaktadır. Çalışma bağlamında şu tespitler yapılmaktadır: Mustafa Asım Köksal, ansiklopedist âlim anlayışının günümüzdeki temsilcilerinden birisi olarak kabul edilebilir. Köksal, ilk dönem kaynaklarını kullanarak Siyer'in konularını kronolojik bir sıra dâhilinde ele almaktadır. Konu bağlamında zaman zaman bilinmeye kavramlara ve fikhî hükümlere açıklamalar getirmektedir. Siyer yazımında rivâyetçi tarih metodunu uygulamıştır. Bu metodun kaçınılmaz bir sonucu olarak hem rivâyet hem de metin açısından son derece problemlili bazı rivâyetleri eserine almıştır. Köksal'ın irhâsât ve Bahîrâ olaylarına ilişkin rivâyetleri nakletmesi bu bağlamda değerlendirilebilir. Ayrıca müellifimizin siyer yazımında takip ettiği usûlün, onun siyer anlayışında da büyük oranda belirleyici olduğu söylenebilir.

Anahtar Kelimeler: Mustafa Asım Köksal, tarih, Siyer, metodoloji, rivâyet.

Mustafa Asım Köksal's Approach to Sirah in the Context Of Islamic History

Mustafa ÖZKAN

Professor, Ankara Yıldırım Beyazıt University, Faculty of Islamic Sciences, The Department
of History of Islam, Ankara, Turkey

b.ozkan02@gmail.com, ORCID: 0000-0001-6134-4518

Abstract: Undoubtedly, M. Asım Köksal has an important role in the affection of Sirah in general and in the history of Islam in Turkish society in particular. In our study, Köksal's understanding of siyar in the context of Islamic historiography is focused on. The following determinations are made in the context of the study: M. Asım Köksal can be regarded as one of the present-day representatives of the encyclopedist scholar understanding. Köksal handles Sirah's subjects in chronological order by using his early sources. In the context of the subject, he sometimes makes explanations to be known and legal provisions. He applied the narrative history method in Sirah writing. As an inevitable result of this method; He included some extremely problematic narrations in terms of both narration and text in his work. M. Asım Köksal's transmission of rumors about deportation and Bahira events can be evaluated in this context. In addition, it can be said that the method followed by our author in siyer writing is largely determinant in his understanding of Sirah.

Keywords: Mustafa Asım Köksal, history, Sirah, methodology, narration

Modernleşme Dönemi Türk Siyer Yazıcılığında Hz. Muhammed ve İslamiyet adlı Eserin Yeri

Seyfettin ERŞAHİN

Prof. Dr., Ankara Üniversitesi, İlahiyat Fakültesi, İslam Tarihi Anabilim Dalı

seyfettinersahin@gmail.com, ORCID: 0000-0003-2551-9629

Öz: Hz. Muhammed'i bir nebi-resul olarak ele alan ilme siyer-i nebi denir. Müslümanlarda siyer-i nebi çalışmaları ilk zamanlardan itibaren başlamıştır ve devam edecektir. Bu bağlamda, bizim başlığımız üç kavramdan oluşmaktadır. "Modernleşme Dönemi", "Türk Siyer Yazıcılığı" ve "Hz. Muhammed ve İslamiyet" adlı eser. Tebliğimiz bu çerçevede modernleşme ya da yenileşmenin ne olduğu, hayata getirdikleri ve götürdükleri, Türklerin Hz. Muhammed'i anlamak ve anlatmak için kendi dillerinde kaleme aldıkları eserler ve bu literatürün modernleşme sürecindeki serüvenidir. Belirgin olarak 19. Yüzyılda başlayan yenileşme süreci Avrupaî metod ve muhtevada II. Mahmud Dönemi (1808-1939), Tanzimat (1839-1876), I. Meşrutiyet (1876-1908), II. Meşrutiyet (1908-1918) ve Cumhuriyet (1923-) aşamalarıyla devam etmektedir. Bütün bu aşamalarda siyer yazıcılığı metod, menba ve muhteva açılarından değişim ve dönüşümler geçirmiştir.

Bu tebliğde Mustafa Asım Köksal'ın Cumhuriyet döneminde 20. Yüzyılın ikinci yarısında yazdığı "Hz. Muhammed ve İslamiyet" adlı eserin yerini söz konusu edilecektir. Bu eser 1980'lerden beri Türkiye'deki insanların önemli bir kısmının İslam, Hz. Peygamber, Sahabe ve İslamın ilk yılları ile ilgili bilgi ve algısını inşa etmektedir. Köksal'ın eseri geleneksel bilgiyi geleneksel tarzda sunmaktadır. Bu noktada, yaklaşık iki asırdır Avrupaî tarzda modernleşme ya da modernizm hatta medeniyet değiştirme sürecinde olan, laik eğitim alan, bilimsel bilgi ile mücehhez aydın Cumhuriyet insanının bu esere olan rağbeti pek çok noktadan üzerinde dikkatle düşünmeyi hak etmektedir.

Asım Köksal'ın tarihine veya siyerine gelenek kavramı üzerinden okuduğumuzda da metafizik, ontoloji, epistemoloji, aksiyoloji (etik-estetik) gibi hayatın ya da medeniyet kurucu unsurların tamamında bir bütünlük ve tutarlılık olması gerekir. Hoca'nın eserinin bu boyutları ve nitelikleri taşıyıp taşımadığı da araştırılması gereken bir durumdur.

Anahtar Kelimeler: M. Asım Köksal, Hz. Muhammed, İslamiyet, Cumhuriyet Dönemi.

The Modernization Period in Turkish Sirah Writing: The Place of the Work named "Hz. Muhammad and Islamiyet"

Seyfettin ERŞAHİN

Prof. Dr., Ankara University Faculty of Theology, Department of History of Islam, Ankara,
Turkey

seyfettinersahin@gmail.com, ORCID: 0000-0003-2551-9629

Abstract: The science that treats Holy Muhammed as "Nebi-resul" (prophet-messenger) is called "siyer-i nebi" (prophetic life of Muhammad). "Siyer-i nebi" studies started from the early times of Islam and will continue to be worked on. In this context, our title consists of three concepts. These are: "Modenisation Period", "Turkish Siyer Writing", and "Hz. Muhammad and Islamiyet".

Our study covers what modernisation or reformation is, what it brings and takes away from life, the literature which Turks have written to understand and to explain Hz. Muhammed, and this literature's adventure in modernisation. This modernisation process, which started in the 19th century and was evident in the European method and content, has seen the following eras in sequence "II. Mahmud (1808-1939)", "Tanzimat (1839-1876)", "I. Meşrutiyet (1876-1898)", "II. Meşrutiyet (1908-1918)", and "Republic (1923-)". In all these eras, "siyer" writing has undergone changes, and transformations in terms of method, source, and content. In this context, our paper would analyse the literature written by Mustafa Asım Köksal in the latter half of 20th century during the Republic period called "Hz. Muhammed and Islamic History". This work, has been the pivotal influencer in understanding and knowing Prophet Muhammed, his companions, and the early Islamic History for some.

Asım Köksal's work presents traditional knowledge in a traditional style. At this point, the popularity of this work of the intellectual Republican people, who have been in the process of modernization or modernism or even civilization in the European style for about two centuries, who have received a secular education, and who have been equipped with scientific knowledge, deserves to consider many points carefully. For us to be able to call Köksal's way of writing as "traditional" we need to draw a framework around the concept of tradition. When we read through the concept of tradition, there must be integrity and consistency in all of life or civilizational elements such as metaphysics, ontology, epistemology, axiology (ethics-aesthetics). Whether Köksal's work has these dimensions and qualities is also a matter which should be worked on.

Keywords: M. Asım Köksal, The Prophet Muhammad, Islam, Republic Time.

Türkiye'de Siyer Yazıcılığı: Mustafa Asım Köksal Örneği

Adnan KARA

Dr. Öğrt. Üyesi, Ankara Yıldırım Beyazıt Üniversitesi, İslami İlimler Fakültesi, Siyer-i Nebî ve İslam Tarihi Anabilim Dalı
adnannkara@gmail.com, ORCID: 0000-0003-0424-9615

Öz: Siyer-i Nebî, Hz. Peygamberin vefatı akabinde başlayıp giderek gelişen bir ilim dalıdır. Siyer yahut megazî adıyla Hz. Muhammed (sav)'i ve peygamberlik mücadelesini konu edinen bu çalışmaları, İslâm tarihyazımının ilk örnekleri olarak değerlendirmemiz mümkündür. Hz. Peygamberin hayatını bütün yönleriyle ele alan ve inceleyen siyer ilminin Müslümanlar için değeri ve önemi büyüktür. Türkiye'de bu alanda yapılmış çalışmalar küçümsenmeyecek kadar çoktur. Ancak burada mezkur çalışmalar ve bu çalışmaların niteliği ayrıca değerlendirilmesi gereken bir konudur. Bu araştırmada XXI. yüzyılda Ankara'da yaşamış önemli İslâm tarihçilerinden biri olan Mustafa Asım Köksal'ın, kendine has sade ve anlaşılır bir dille kaleme aldığı siyer çalışması özelinde konu irdelenecektir.

Ömrünü hak ve hakikat davasına adanmış, enerjisini ve gayretini hiçbir zaman yitirmeden siyer çalışmalarına devam etmiş, şair, mutasavvıf ve ilim insanı Mustafa Asım Köksal'ın hayatını, fikrilerini ve çalışmalarını konu alan birkaç çalışma, birkaç toplantı, iki-üç tez çalışması basılı telif eserleri yanında Asım Köksal'ı konu alan birkaç kitap çalışmasının olduğu bilinmektedir. Ancak özelde siyer yazıcılığını konu alan bir çalışmanın olmadığı da görülmektedir. "Türkiye'de Siyer Yazıcılığı: Mustafa Asım Köksal Örneği" başlıklı bu çalışma ile M. Asım Köksal'ın siyer yazıcılığında takip ettiği yöntemi ve metodolojini değerlendirmek amaçlanmıştır. Bu kapsamda kullandığı dilin ve kendine has üslubunun da analizi yapılarak müellifi hakkında yapılmış olan çalışmalara bir katkı olması hedeflenmiştir. Ayrıca Asım Köksal'ın Siyer yazımındaki amacının, üslubunun ve zihniyetinin analiz edilmesi yanında kaynaklarının tespiti, eserini kimler için yazdığı ve hitap ettiği okuyucu kitlesinin değerlendirilmesi de yapılacaktır.

Anahtar Kelimeler: M. Asım Köksal, İslam Tarihi, Siyer, Tarih Yazıcılığı

Siyer Writing In Turkey: The Example of Mustafa Asim Koxsal

Adnan KARA

Assistant Professor, Ankara Yıldırım Beyazıt University, Faculty of Islamic Sciences,
The Department of History of Islam, Ankara, Turkey
adnannkara@gmail.com, ORCID: 0000-0003-0424-9615

Abstract: The Life of the Prophet is a branch of science that begins and progresses after the death of the Prophet. As Sirah or Maghazi, it is possible to evaluate these studies, which are the subject of the prophet and the prophecy struggle of The Prophet Muhammed, as the first examples of Islamic historiography. The science of siyer, which discusses and examines the life of Rasulullah in all its aspects, has a great value and importance for Muslims. Studies conducted in this field in Turkey is very much to not be underestimated. However, the aforementioned studies and the quality of these studies are also an issue to be evaluated. In this research, Mustafa Asım Köksal's, one of the important Islamic historians who lived in Ankara in the 21th century, subject will be analyzed in a siyer study written in a simple and comprehensible style.

It is known that there are several meetings, two or three thesis studies, copyrighted works, a few studies which are about the life, ideas and works of poet, sufi and scientist Mustafa Asım Köksal who has devoted his life to the cause of truth and truth, continued his siyer studies without losing his energy and effort, besides several books about Mustafa Asım Köksal. However, it is also seen that there is no study specifically about the writing of siyer. It is aimed to evaluate the method followed by Mustafa Asım Köksal in the Siyer Writing, with the study entitled "Siyer writing in Turkey: The Example of Mustafa Asım Koxsal". In this context, it is aimed that this study contributes to studies about writer with the analysis of his own genre and wording. In addition to analyzing the purpose, style and mentality of Asım Köksal in the writing of the siyer, his sources will be determined. Also the audience and whom he wrote his work for, will also be evaluated.

Keywords: M. Asım Köksal, History of Islam, Sirah, Historiography

İslam Tenkit Geleneğinde Filibeli Ahmet Hilmi ve Mustafa Asım Köksal Örneği

Yasin YILMAZ

Doç. Dr., Ankara Yıldırım Beyazıt Üniversitesi, İslami İlimler Fakültesi, Siyer-i Nebî ve İslam

Tarihi Anabilim Dalı

yasinyil_63@hotmail.com, ORCID: 0000-0002-6186-2400

Öz: İslam'ın ortaya çıkışından kısa bir süre sonra, Müslümanlar arasında yaşayan Hıristiyan ve Yahudi din adamları ve düşünürlerinin, Kur'an ve Hz. Peygamber başta olmak üzere, İslam düşüncesine karşı polemik tarzında eserler yazarak karşı çıkışları görülmüştür. Bu karşı çıkış ilerleyen tarihî süreçte önce teolojik, sonra siyasî/askeri olarak devam etmiş ve nihayetinde kültürel bir tehdit algısına dönüşmüştür. İslam'ın tahrif edilen Hıristiyan ve Yahudilerin inanç sistemlerini birçoğunu reddetmesi üzerine 8. ve 9. yüzyıllarda İslam karşıtı polemikler yoğun bir şekilde görülmeye başlanmıştır.

Tarihî kaynaklara göre Doğu Hıristiyanlığına mensup ve Müslüman toplumlarla birlikte yaşayan Yuhanna ed-Dımeşkî (ö. 735) ve öğrencisi Theodore Ebû Kurra'nın başlattığı bu karşı çıkışlar, Müslümanların Hıristiyan topraklarında askerî zaferler kazanmasıyla daha da artmıştır. Özellikle İstanbul'un Müslüman Türkler tarafından alınması üzerine bütün Hıristiyan dünyasında iyice yoğunlaşan teolojik, askerî ve kültürel karşı koyuşlar günümüze kadar ulaşmıştır. Buna karşı Müslümanlar da İslam'ı, Kur'an'ı ve Hz. Peygamber'in özelliklerini ortaya koymak için reddiyeler yazmışlardır. Ulaşabildiğimiz kaynaklara göre Câhız'ın *er-Redd ale'n-Nasâra ve'l-Yehud* adlı eseriyle başlayıp, İbn Teymiyye'nin *el-Cevabu's-Sahîh li men Beddele Dine'l-Mesih*'le devam eden Hıristiyanlığa eleştiriler, 19. ve 20 yüzyıllarda iyice artmıştır. Hıristiyan dünyasında özellikle kültürel karşı koyuşlar artınca da İslam uleması da aynı şekilde onların yanlış görüşlerini düzeltici tarzda reddiyeler yazmışlardır.

Bu çalışmamızda 19. ve 20 yüzyıllarda yaşamış olan Filibeli Ahmet Hilmi'nin *Tarih-i İslam*'da Dozy'e ve Mustafa Asım Köksal'ın da *Caetani'ye Reddiye* adıyla yazdıkları eserlerinde tenkidi nasıl uyguladıklarını mukayeseli olarak incelemeye çalışacağız.

Anahtar Kelimeler: Tenkit, Filibeli Ahmed Hilmi, Asım Köksal, Dozy, Caetani, İslam Tarihi, Kur'an-ı Kerim, Hz. Muhammed.

Example of Filibeli Ahmad Hilmi and Mustafa Asim Köksal in the tradition of Islamic Criticism

Yasin YILMAZ

Professor, Ankara Yıldırım Beyazıt University, Faculty of Islamic Sciences,
The Department of History of Islam
yasinyil_63@hotmail.com, ORCID: 0000-0002-6186-2400

Abstract: Shortly after the emergence of Islam, Christian and Jewish clergy and thinkers living among Muslims were seen to oppose Islamic thought by writing works in polemical style, especially the Koran and the Prophet. This opposition continued in the subsequent historical process, first theologically, then politically/militarily, and eventually turned into a perception of a cultural threat. Anti-Islamic polemics began to be seen intensively over the 8th and 9th centuries after Islam rejected many of the falsified Christian and Jewish belief systems.

According to historical sources, Yuhanna ed-Dimashki and his disciple Theodore Abu Kurra, who belonged to Eastern Christianity and lived with Muslim communities, were further increased when Muslims won military victories on Christian lands.

Especially after the taking of Istanbul by the Muslim Turks, theological, military and cultural resistances that were thoroughly concentrated throughout the Christian world have survived to this day. Against this, Muslims also wrote rejections to Christian scholars on Islam, the Qur'an and the characteristics of the Prophet. According to the sources we can reach, criticism of Christianity, which began with Cahiz's work *er-Redd ale'n-Nasara ve'l-Yehud* and continued with Ibn Taymiyyah's *Al-Jawabu's-Sahih li men Beddele Dina'l-Messiah*, has increased thoroughly in the 19th and 20th century. In the Christian world, especially when cultural resistance increased, the Islamic scholars also wrote corrective refutations of their false views.

In this study, we will try to compare how Filibeli Ahmet Hilmi, who lived in the 19th and 20th century, applied criticism in his works written for Dozy Mustafa Asim Köksal to Caetani under the name *Raddiye*.

Key words: Criticism, Filibeli Ahmad Hilmi, Asim Köksal, Dozy, Caetani, Islamic history, the Quran, the Prophet Muhammad.

M. Asım Köksal'ın Emeviler Dönemine Yaklaşımı

Mehmet ÇAKIRTAŞ

Dr., Daire Başkanı, Radyo ve Televizyon Üst Kurulu, RTÜK

m_cakirtas@hotmail.com, Orcid ID: 0000-0002-2221-1509

Öz: Mustafa Asım Köksal, Cumhuriyet döneminde yetişen şair, mutasavvıf ve önemli bir ilim adamıdır. Onun kültür dünyamıza kazandırdığı çok değerleri eserleri olmuştur. Kendini Hz. Peygamberi ve O'nun Ehl-i Beytini öğrenmeye ve öğretmeye adanmıştır. Bu amaçla ömrünün büyük bir kısmını Hz. Peygamberin hayatını yazmaya hasretmiştir. Müsteşriklerin İslamiyet ve Hz. Peygamber hakkındaki haksız ithamlarına, onların yalan ve iftiralarına cevaplar vererek reddiye yazma geleneğini devam ettirmiştir. İslam ilimleri özellikle siyer araştırmacıları için her bir eseri kaynak teşkil edecek özelliklere sahiptir.

Bu bildiride, M. Asım Köksal'ın, İslam tarihi içinde en çok tartışılan dönem olan Emeviler Dönemine yaklaşımı incelenmeye çalışılacaktır. Bu dönemle ilgili olarak konuşulan konular, Muaviye b. Ebi Süfyan'ın hilafeti ele geçirme şekli, hilafetin saltanata dönüştürülmesi ve Kerbela Olayıdır. Bütün tarihçiler bu hadiselerle ilgili sayfalarca eserler kaleme almış, değişik görüşler ortaya koymuşlardır. M. Asım Köksal'ın söz konusu dönem ile ilgili en önemli ve tek eseri olan 'Hazreti Hüseyin ve Kerbela Faciası' adlı eseri bu konuda en önemli kaynağımız olacaktır.

M. Asım Köksal'ın, Hüseyin b. Ali ile Emeviler'in kurucusu Muaviye b. Ebi Süfyan'a bakış açısı, ele alınan konu açısından önem arz etmektedir. Ayrıca Kerbela hadisesinde rolü olan Emevi Halifesi Yezid b. Muaviye ile Vali Ubeydullah b. Ziyad, Hur b. Yezid, Şimr b. Zilcevşen el-Kilabi, Ömer b. Sa'd, Zür'a b. Şerik et-Temimi ve Sinan b. Enes b. Amr en-Nehai gibi bürokratlar üzerinden M. Asım Köksal'ın Emevilere bakışı tespit edilmeye çalışılmıştır.

Anahtar Kelimeler: M. Asım Köksal, Emeviler, Kerbela, Ehl-i Beyt

M. Asim Köksal's Approach To The Umayyad Period

Mehmet ÇAKIRTAŞ

Dr., Head of Department, Radio and Television Supreme Council, RTUK

m_cakirtas@hotmail.com, ORCID: 0000-0002-2221-1509

Abstract: Abstract: Mustafa Asim Köksal is a poet, sufi and an important scholar who grew up in the Republican period. He has many works that he has brought to our cultural world. Asim Köksal is dedicated to learning and teaching the Prophet and his people of the House. For this purpose, he devoted a large part of his life to writing The Life of the Prophet. He continued the tradition of writing refutations by giving answers to the unjust accusations of the undersecretaries about Islam and the Prophet, their lies and slander.

In this study, Asim Köksal's approach to the Umayyad period, which is the most discussed period in Islamic history, will be examined. Issues discussed in relation to this period, Muawiyah b. Abi Sufyan's capture of the caliphate is the transformation of the caliphate into a sultanate and the the Event of Karbala. All historians have written pages of works about these events and have put forward different opinions. M. Asim Köksal's most important and only work about the period in question, "Hazreti Hüseyin ve Kerbela Faciası", will be our most important source in this regard.

M. Asim Köksal has a view on Husayin b. Ali and Muawiyah Abi Sufyan, who founder of the Umayyads. This perspective is important in terms of the study. He was also the Umayyad Caliph Yazid b, who had a role in the the Event of Karbala. In this context Asim Köksal's view of the Umayyads has been tried to be determined.

Key Words: M. Asim Köksal, Umayyad, Karbala, Ahl Al-Bayt

M. Asım Köksal'ın Ehl-i Beyt'e ve Kerbela Hadisesi'ne Yaklaşımı

Aygün Yılmaz

Arş. Gör., Ankara Yıldırım Beyazıt Üniversitesi, İslami İlimler Fakültesi, Siyer-i Nebî ve İslam Tarihi Anabilim Dalı

ayilmaz@ybu.edu.tr, ORCID: 0000-0002-3347-0776

Öz: M. Asım Köksal Cumhuriyet döneminde yaşamış önemli sufi, şair ve tarihçi bir alimdir. Köksal ilmi açıdan çok yönlü bir yetkinliği vardır. Onun ilmi kişiliği daha çok İslam Tarihi alanında kendini göstermektedir. Bu anlamda M. Asım Köksal'ın Siyer ve İslam Tarihi'ne dair eserleri mevcuttur. Çalışmalarının geneli incelendiğinde M. Asım Köksal'ın İslam Tarihi'nin ilk kaynaklarını referans alarak rivayetçi tarih anlayışı ile eserlerini vücuda getirdiği görülmektedir. Bununla birlikte M. Asım Köksal'ın çalışmalarında Hz. Peygambere ve onun ailesine duyduğu sevgi ve saygıyı görmek de mümkündür. Dolayısıyla M. Asım Köksal'ın Ehl-i Beyt'e karşı bir hassasiyeti ve yakınlığı söz konusudur.

M. Asım Köksal'ın İslam Tarihi'nde ele aldığı konulardan biri de Kerbela Hadisesi'dir. M. Asım Köksal böyle bir olayın gerçekleşmesinde Emevi halifesi Yezid'i, onun yanındakilerini ve Kufe halkını sorumlu tutmaktadır. Edinilen bu bilgiler ışığında tebliğde M. Asım Köksal'ın Ehl-i Beyt'e ve Kerbela Hadisesi'ne yaklaşımı ele alınacaktır. Onun konuya dair yaklaşımlarını tespit etmede "Hazreti Hüseyin ve Kerbela Faciası" isimli eseri önem arz etmektedir.

Anahtar Kelimeler: M. Asım Köksal, İslam Tarihi, Ehl-i Beyt, Kerbela, Hz. Hüseyin.

M. Asim Köksal's Approach to Ahl al-Bayt and the Event of Karbala

Aygün Yılmaz

Research Assistant, Ankara Yildirim Beyazıt University, Faculty of Islamic Sciences,
Department of History of Islam, Ankara, Turkey
ayilmaz@ybu.edu.tr, ORCID: 0000-0002-3347-0776

Abstract: M. Asim Köksal is an important Sufi, poet and historian scholar who lived during the Republican period. Köksal has a multifaceted competence from a scientific point of view. His scholarly personality is more evident in the field of Islamic history. M. Asim Köksal has works on Siyer and Islamic history. In general, it is seen that Asim Köksal formed his works with the understanding of narrated history by referencing the first sources of Islamic history. However, it is also possible to see the love and respect for the Prophet and his family in Asim Köksal's work. Therefore, Asim Köksal has a sensitivity and proximity to Ahl al-Bayt. One of the issues that M. Asim Köksal addresses in Islamic History is the Event of Karbala. M. Asim Köksal holds the Umayyad Caliph Yazid, his followers and the people of Kufa responsible for such an event. In the light of this information obtained in the study, M. Asim Köksal's approach to Ahl al-Bayt and the Event of Karbala will be discussed. His work “Hazreti Hüseyin ve Kerbela Faciası/Hazrat Hussein and the Karbala Disaster” is important in determining his approaches to the subject.

Key Words: M. Asim Köksal, History of Islam, Ahl al-Bayt, Karbala, Hussein.

M. Asım Köksal'ın Eserlerinde Hadis Kültürü

Ahmet YILDIRIM

Prof. Dr., Ankara Yıldırım Beyazıt İslami İlimler Fakültesi

Hadis Anabilim Dalı

ayildirim2000@hotmail.com, ORCID:0000-0002-7297-3325

Öz: Mustafa Asım Köksal, ömrünü ilme, irfana adanmış bir şahsiyet ve alim olarak bilinir. İslâmî ilimlerden Tefsir ve hadis ve benzeri alanlarda çalışmaları olduğu gibi, İslâm'ın dînî ve kültürel mirasını sonrakilere aktaran çalışmaları da mevcuttur. Ayrıca bütün bunlarla birlikte kendisi daha özelden İslâm'ı ve Hz. Peygamber'i (s.a) en doğru ve iyi şekilde anlatmayı gaye edinen İslâm Tarihçisi, düşünür ve fikir adamı olarak da tanınır. Kaleme aldığı eserler onun bu yönünün daha çok ön plana çıktığını göstermektedir. Pek çok eseri bulunan Mustafa Asım Köksal'a ün kazandıran en önemli eserleri, İsnad ve İftiralara Reddiye ile bizzat kendisinin kaleme aldığı ve hayatının 23 yılını verdiği İslâm Tarihi'dir. İslâm Tarihi adlı eseri Cumhuriyet döneminde yapılan İslâm Tarihi alanındaki en kapsamlı eseri olarak görülür.

Bu genel bilgilerden sonra biz de bu tebliğimizde; önce sünnetin önemi ve dinde kaynak oluşuyla ilgili bilgilerden yola çıkarak ana başlıklar itibariyle eserlerinde hadis/sünnet kültürüyle ilgili neler vardır, nelere temas edilmiştir? Sorularına cevap bulmaya çalışacağız.

Anahtar Kelimeler: M. Asım Köksal, Hadis, Sünnet, Kültür.

Hadith Culture In The Works Of Mustafa Asım Köksal

Ahmet YILDIRIM

Professor, Ankara Yıldırım Beyazıt Faculty Of Islamic Sciences

Department Of Hadith

Ankara, Turkey

ayildirim2000@hotmail.com, ORCID:0000-0002-7297-3325

Abstract: Mustafa Asım Köksal is known as a person and a scholar who devoted his life to knowledge and wisdom. He has studies in the fields of Tafsir and Hadith and similar fields from Islamic sciences, as well as studies that transfer the religious and cultural heritage of Islam to the next. In addition, with all these, he more specifically Islam and Hz. The Islamic historian, who aims to explain the Prophet (pbuh) in the most accurate and best way, is also known as a thinker and an intellectual. The works he wrote show that this aspect of him is more prominent. The most important works of Mustafa Asım Köksal, who has many works, are the Refusal to Isnad and Slander, and the History of Islam, which he personally wrote and gave 23 years of his life. His work titled Islamic History is regarded as the most comprehensive work in the field of Islamic History made in the Republican period.

After this general information, we also in this paper; First of all, based on the information about the importance of circumcision and its being a source in religion, what are the main topics about hadith/circumcision culture in his works? We will try to find answers to your questions.

Keywords: M. Asım Köksal, Hadith, Sunnah, Culture.

M. Asım Köksal'ın “İslam'da İki Ana Kaynak Kitap ve Sünnet” Eseri Bağlamında Hadis ve Sünnete Dair Görüşleri Üzerine Bir Değerlendirme

İlyas CANIKLI

Doç. Dr., Ankara Yıldırım Beyazıt Üniversitesi, İslami İlimler Fakültesi, Hadis Anabilim Dalı

ilyascanikli@gmail.com, ORCID: 0000-0001-9340-7982

Öz: 1913 yılında Kayseri Develi'de dünyaya gelen Mustafa Asım Köksal, dinî alandaki eğitimini Develi Müftüsü İzzet Efendi'nin “Mukaddimât-i Ulûm” derslerini takip ederek almıştır. Her ne kadar dinî sahada yüksek eğitim almak için Mısır'a gitmeyi arzu etmiş olsa da onun bu isteği gerçekleşmemiştir. 1933 yılında Ankara'ya gelerek Diyanet İşleri Başkanlığı'nda memuriyet hayatına başlayan Asım Köksal, emekli olduğu 1964 yılına kadar bu kurumda değişik görevlerde bulunmuştur. 28 Kasım 1998'de vefat eden Asım Köksal Ankara/Bağlum'da defnedilmiştir.

Mustafa Asım Köksal'ın en bilinen ve hacimli eseri ‘İslam Tarihi’dir. O, bunun dışında İtalyan Şarkiyatçı Leone Caetani'ye reddiyeden şiire kadar ana konuları siyer ve tarih olmak üzere çok sayıda eseri kaleme almıştır. Bunlardan biri de “İslam'da İki Ana Kaynak Kitap ve Sünnet” tir. Bu kitap 1 ciltten oluşmakta ve isminden de anlaşılacağı gibi Kur'an ve sünnete dair konuları içermektedir. Elbette ömrünü Hz. Peygamber'in hayatını kaleme almakla geçirmiş ve tarihçi kimliği ön planda olan bir şahsiyetin sözü edilen kitabı çerçevesinde hadis ve sünnete dair görüşlerinin değerlendirilmesi önemli bir husustur. Bu çerçevede tarihi süreçte hadis ve sünnetin tespitiyle ilgili hususlar, Hz. Peygamber'in Kur'an'ın tatbikine dair örnekliği, hadis ve sünnet ile ilgili konular ve ilk dönemde hadis ve sünnetin öğretilmesi ve yerleşmesine dair hususlar ve bunların örneklerle desteklenmesi bildirinin çerçevesini teşkil etmektedir. Tarihçi kimliği ön planda olan bir şahsiyetten, küçük hacimli bahse konu olan eseri esas alınarak hadis ve sünnete dair bütün konulara çekirdekten hadisçi gibi temas etmesini beklemek haksızlık olsa gerek. Ancak onun hadis ve sünnete dair konuları ele alırken nelere öncelik verdiğinin tespiti önemlidir.

Anahtar Kelimeler: M. Asım Köksal, kaynak, hadis, sünnet, değerlendirme.

An Evaluation On M. Asım Köksal's Views On *Ḥadith* And *Sunnah* In The Context Of His Book
Titled *İslam'da İki Ana Kaynak Kitap ve Sünnet*

İlyas CANIKLI

Associate Professor, Ankara Yıldırım Beyazıt University Faculty of Islamic Sciences,
Department of Hadith, Ankara, Turkey

ilyascanikli@gmail.com, ORCID: 0000-0001-9340-7982

Abstract: Mustafa Asım Köksal, who was born in Kayseri Develi in 1913, received his education in the religious field by following the “Mukaddimât-i Ulûm” lessons of Develi Mufti İzzet Efendi. Although he wanted to go to Egypt for higher education in the religious field, his request did not come true. Asım Köksal, who came to Ankara in 1933 and started his civil service life in the Presidency of Religious Affairs, held various positions in this institution until his retirement in 1964. Asım Köksal, who died on 28 November 1998, was buried in Ankara/Bağlum.

The most well-known and voluminous work of Mustafa Asım Köksal is “İslam Tarihi”. Apart from this work, he wrote many works, from criticism to the Italian Orientalist Leone Caetani, to poetry, the main topics of which are *Sîra* and history. One of these Works is *İslam'da İki Ana Kaynak Kitap ve Sunnet*. This book consists of one volume and, as the name suggests, includes topics on the Quran and *Sunnah*. Of course, it is an important issue to evaluate the views of a person who has spent his life writing the life of Prophet Muhammad and whose historian identity is at the forefront, regarding *ḥadith* and *sunnah* within the framework of the mentioned book. In this context, the issues related to the authenticity of *ḥadith* and *sunnah* in the historical process, the example of the Prophet Muhammad's application of the Quran, issues related to *ḥadith* and *sunnah*, and the teaching and settlement of *ḥadith* and *sunnah* in the first period and their support with examples constitute the framework of the declaration. It would be unfair to expect a person whose identity as a historian is at the forefront to deal with all issues of *ḥadith* and *sunnah* based on his small volume work like a *muḥaddith*. However, it is important to determine what he gives priority when dealing with *ḥadith* and *sunnah*.

Key Words: Asım Köksal, source, *ḥadith*, *sunnah*, evaluation.

M. Asım Köksal'ın "İslam'da İki Ana Kaynak; Kitap Ve Sünnet" Adlı Eseri Bağlamında Kur'an Ve Tefsire Dair Görüşleri Üzerine Bir İnceleme"

Harun ŞAHİN

Doç. Dr., Ankara Yıldırım Beyazıt Üniversitesi, İslami İlimler Fakültesi, Tefsir Anabilim Dalı

hsahin@ybu.edu.tr, ORCID: 0000-0003-2834-2339

Öz: Kur'an-ı Kerim'in doğru anlaşılması ve yorumlanması için bilinmesi gereken ilimlerden birisi de hiç şüphesiz Siyer ve Tarih ilmidir. Özellikle Kur'an'daki kıssalar hakkında daha detaylı ve şümüllü tafsilat edinebilmek için tarih ilmi bize eşsiz imkânlar vermektedir. Hz. Peygamber'in hayatı, sözleri ve uygulamalarını konu edinen Siyer ve Hadis ilimleri Kur'an'ı anlamada tartışılmaz öneme sahiptir. Sahabe nesli de bu bağlamda özel bir yere sahiptir İbn Teymiye'nin de belirttiği gibi; "Sahabe; nüzul ortamına şahit olması sebebiyle tefsirde vazgeçilmez ve yegâne bir mevkie sahiptir." Bahse konu ettiğimiz tarihçi âlimimiz, Mustafa Asım KÖKSAL (1913-1998) arası yaşadı. Çalışmalarının büyük bölümünü Hz. Peygamber dönemine ayırmış, anlatımda kısaltma yoluna gitmeyi uygun görmemiş, kaynaklarda kısa geçilmiş konuları ayrıntılı biçimde incelemeyi tercih etmiştir. Müellifimizin, başta "İslâm Tarihi- Hz. Muhammed (a.s.) ve İslâmiyet", "Müsteşrik Caetani'nin Yazdığı İslâm Tarihi'ndeki İsnad ve İftiralara Reddiye", "Peygamberler Tarihi", "Peygamberimiz...", ve çalışmamıza konu olan; "İslâm'da İki Ana Kaynak Kitap ve Sünnet" adlı eserleri kaleme almıştır. Biz bu çalışmamızda müellifin "İslâm'da İki Ana Kaynak Kitap ve Sünnet" adlı eserini "Kur'an ve Tefsire Dair Görüşleri" açısından ele alıp inceleyeceğiz.

Anahtar Kelimeler: Asım Köksal, Kur'an, Tefsir, Peygamber, Sünnet, Tarih, Siyer.

**A Study On "M. Asim Köksal's Views Regarding The Quran And Tafseer
Based on His Work "The Two Main Sources In Islam; The Book And Sunnah"**

Harun ŞAHİN

Associate Professor, Ankara Yıldırım Beyazıt University Faculty of Islamic Sciences,
Department of Tafsir, Ankara, Turkey
hsahin@ybu.edu.tr, ORCID: 0000-0003-2834-2339

Abstract: One of the sciences that needs to be known for the correct understanding and interpretation of the Qur'an is undoubtedly the science of Siyer and History. History gives us unique opportunities to get more comprehensive details, especially about the stories in the Qur'an. For this reason, the Prophet's life, words and practices are of indisputable importance in understanding the Qur'an. As Ibn Taymiyah noted, "the companions have an indispensable and unique position in Tafseer because they witness the Nuzul environment." The author, Mustafa Asım K lived between 1913-1998. Most of his works were done on the Era of the Prophet. He did not consider it appropriate to go down the path of abbreviation in the narrative, instead he preferred to examine in detail the topics that were brief in the sources. Some of his Works are "History of Islam - Prophet Muhammad (a.s.) and Islam", "Rejection of Isnads and Slanders in the History of Islam written by Orientalist Caetani", "History of Prophets", "Our Prophet...", and the book which is the subject of our study; "The Two Main Sources in Islam: The Book and Sunna". In this study, we will study and examine the author's "The Two Main Sources in Islam: The Book and Sunna" in Terms of His Views on the Qur'an and Tafseer".

Keywords: Asım Köksal, Qur'an, Tafseer, Prophet, Sunnah, History, Sirah

Mustafa Asım Köksal'ın Sûfi Kişiliği Ve Tasavvuf Anlayışı

Ömer YILMAZ

Prof. Dr., Ankara Yıldırım Beyazıt Üniversitesi İslami İlimler Fakültesi

Tasavvuf Anabilim Dalı

omryilmaz64@gmail.com, ORCID: 0000-0002-2938-1009

Öz: Son devrin önemli etkin alimlerinden biri de Mustafa Asım Köksal'dır. Köksal, daha çok *İslam Tarihi* adlı eseriyle tanınmaktadır. Onun tasavvufi yönü hakkında çok fazla bir bilgiye sahip değiliz. Halbuki kendisi Kâdirî tarikatından mücâzdir. Çorum/İskilip kökenli Şeyh İbrahim Edhem Efendi ile uzun bir komşuluk, şeyh-mürid ilişkisi içinde bulunmuştur. Adı geçen şeyhin vefatıyla birlikte halefi olmuştur. Köksal, gençliğinde *Divan* sahibi Borlu Kuddusi Efendi'ye de derin bir muhabbet beslemiş ve daha sonraları onunla akrabalık tesis etmiştir. Merhum Mustafa Asım Köksal zamanın siyasi ve sosyal şartları gereği tasavvufi yönünü hiç açığa çıkarmamıştır. Bu anlamda dünyevi ve karizmatik bir çıkar içinde bulunmamıştır. Uzun yıllar Diyanet İşleri Başkanlığı'nda üst düzey sayılabilecek görevlerde de bulunması hasebiyle meselelere daima ilim adamı gözüyle bakmış, ona göre kelimeler etmiştir. Zaten tarikatların yasak olduğu bir devirde onun bir tekkede aktif şeyhlik yaptığını söylemek olanaklı değildir. Şeriata uygun tarikat anlayışını hep savunmuş, ahlaki boyuta önem atfetmiş, tarikatların aşırı ve gereksiz uygulamalardan kaçınması yönünde tavsiyelerde bulunmuştur. Bu makalede, onun yaklaşık on beş kadar eseri tarafımızdan taranmış, tek tek eserleri içine serpiştirilen tasavvufa dair görüşlerine yer verilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Tasavvuf, M. Asım Köksal, İskilipli İbrahim Edhem Efendi, Kadirilik.

Mustafa Asım Koksal's Personality And Understanding Of Sufism

Ömer YILMAZ

Professor, Ankara Yıldırım Beyazıt University Faculty of Islamic Sciences

Department of Sufism, Ankara, Turkey

omryilmaz64@gmail.com, ORCID: 0000-0002-2938-1009

Abstract: One of the important influential scholars of the last period is Mustafa Asım Köksal. His best known work in our country and in the Islamic World is Islamic History book. We don't know much about his Sufistic aspect. However, he is inherent from the tariqah of Kâdirî. Koksal was found in a long neighborhood and sheikh-murid relationship with Sheikh Ibrahim Edhem Efendi. He became his successor with the death of the said sheikh. In his youth, Mustafa Asım Efendi had a deep affection for Borlu Kuddusi Efendi who was the Divan owner, and later established kinship with him.

The late Mustafa Asım Köksal did not reveal the Sufistic aspect at all due to the political and social conditions of the time. In this sense, it has not been found in a worldly and charismatic interest. He has always looked at the issues with the eyes of a scholar and wrote his works to this end because of his long-term duties at the Presidency of Religious Affairs. It is not possible to establish that he was an active sheikh in a lodge at a time when tariqahs were forbidden. He always advocated the concept of tariqah in accordance with the Shariah, attaches importance to the moral dimension, and advised that tariqah should avoid excessive and unnecessary practices. In this article, about fifteen of his works have been scanned by us, his views on Sufism interspersed with his individual works are included step by step.

Keywords: Sufism, M. Asım Koksal, Ibrahim Edhem Efendi from Iskilip, Kadiriyya.

Mustafa Asım Köksal'ın İlmihal Geleneği İçindeki Yeri

Aytaç AYDIN

Dr. Öğr. Üyesi, Ankara Yıldırım Beyazıt Üniversitesi İslami İlimler Fakültesi İslam Hukuku

Anabilim Dalı

ofisaytac@hotmail.com, ORCID: 0000-0001-9016-5711

Özet: İlmihal kavramı “güncel olanın bilgisi” anlamında “bir Müslümanın bilmesi gereken güncel fihhi bilgileri içeren kitap” olarak kullanılmasının yanında herhangi bir ilmin güncel bilinmesi gereken temel esaslarını anlatan kitaplar için de kullanılmıştır. Vahiy kaynaklı diğer ilahi dinler de temel inanç ve ibadet esaslarını anlatan ilmihal kitapları kaleme almıştır. İslam hukukunun doğuşundan günümüze ilmihal geleneği içinde yüzlerce kitap kaleme alınmıştır. Her ilmihal kitabı kendi döneminde ihtiyaç duyulan temel fihhi konuları esas alarak kaleme alınmış ve kendi döneminin özelliklerini taşımaktadır.

Mustafa Asım Köksal'ın İslam ilmihali ülkemizde gerçekleştirilen harf inkılabından yaklaşık 20 yıl sonra basılmış ve önemli bir boşluğu doldurmuş olup sonraki yıllarda da defalarca basılmıştır. Basıldığı yıllarda İslam dinine dair temel bilgilerin aktarıldığı ilk beş kitap arsında sayabileceğimiz bu kitap hala güncelliğini korumakla beraber daha geniş hacimli ve konulu ilmihallerin de yazılması sebebiyle yaygın bir kullanıma sahip değildir.

İlmihal geleneğinde olduğu gibi Mustafa Asım Köksal'ın İslam ilmihali üç temel konuyu ele almıştır: İnanç esasları, ibadet esasları ve ahlak. Kitapta bazı konuların, yerleşik ilmihal geleneğinden farklı olarak daha çok öne çıkarıldığı dikkat çekmektedir. Örneğin İnanç esaslarının anlatıldığı birinci bölümde Hz. Peygamber'in (sav) hayatına özet olarak yer verilmiş; ibadetlerin anlatıldığı ikinci bölümde ise cihat konusu ayrı bir başlık halinde ele alınmıştır. Ahlak konularının ele alındığı üçüncü bölümde güzel ahlaklı bir insan modeline temel teşkil etmesi açısından Hz. Ali'nin (ra), oğlu Hz. Hasan'a nasihatleri aktarılmıştır.

Mustafa Asım Köksal ilmihali, ilmihal geleneği içinde nitelikli bir ilmihalde bulunması beklenen özellikler açısından ele alındığında: Konular aktarılırken şüphe ve tereddüde sevk eden bir üslup kullanmaktan uzak durulduğu, sade ve anlaşılır bir dil kullanılmaya özen gösterildiği; mezhep taassubundan uzak durulduğu; din eğitimi ve öğretiminin ilkelerine özen gösterilmeye çalışıldığı olumlu olarak değerlendirilmekle beraber konular açıklanırken kaynak kitaplara ve delillere atıf yapılmamış olması ve konu ile ilgili farklı görüşlere yer verilmemiş olması olumsuz olarak değerlendirilebilir. Ancak yazıldığı dönem göz önüne alındığında bu durumun diğer ilmihal kitapları için de geçerli olduğu ifade edilebilir. Netice olarak; ilmihal geleneği içinde Mustafa Asım Köksal ilmihali yazıldığı dönemden günümüze kadar güncelliğini devam ettirmeyi başarmış özgün bir yapıya sahiptir.

Anahtar Kelimeler: İlmihal geleneği, İlmihal edebiyatı, İman esasları, İbadet, Ahlak.

Mustafa Asım Köksal's Place in the Ilmihal (Catechism) Tradition

Aytaç AYDIN

Dr. Öğr. Üyesi, Ankara Yıldırım Beyazıt Üniversitesi İslami İlimler Fakültesi İslam Hukuku

Anabilim Dalı, Ankara, Turkey

ofisaytac@hotmail.com, ORCID: 0000-0001-9016-5711

Abstract: The concept of ilmihal is used as “a book containing current fiqh knowledge that a Muslim should know” in the sense of “knowledge of the current”. It is also used for books that tell the basic principles of any science that should be known up-to-date. Other divine religions based on revelation have also written Ilmihal (catechism) books describing the basic beliefs and principles of worship.

Hundreds of books have been written in the tradition of Ilmihal (catechism) since the birth of Islamic law. Each Ilmihal (catechism) book was written on the basis of the basic fiqh issues needed in its period and carries the characteristics of its own period.

Islamic catechism (ilmihal) book of Mustafa Asım Köksal was published about 20 years after the letter reform in our country and filled an important gap. It was published many times in the following years. This book can be listed among the first five books in which basic information about the religion of Islam was conveyed in the years when it was hung. Although it is still up-to-date, it does not have a widespread use due to the fact that Islamic catechisms with larger volumes and themes are written.

As in the tradition of Ilmihal (catechism), Mustafa Asım Köksal's Islamic catechism explains three basic issues: principles of belief, principles of worship and morality. In the book, some topics are more prominent than the established catechism tradition. For example, the life of the Prophet (pbuh) is given as a summary in the first chapter where the principles of belief are explained; In the second part where the prayers are explained, the subject of jihad is explained under a separate title. In the third chapter, where moral issues are explained, the advice of Ali (abh) is given to his son Hasan in order to constitute the basis for a human model with good morals.

When Mustafa Asım Köksal's Islamic Ilmihal (catechis) is examined in terms of the features expected to be found in a qualified catechism: While conveying the topics, it was avoided to use a style that encourages doubt and hesitation; care is taken to use plain and understandable language; avoiding sectarian fanaticism attention is paid to the principles of religious education and teaching. Although all these are evaluated as positive but not referring to the source books and evidence while explaining the issues and not including different opinions on the subject can be considered as negative. However, considering the period in which it was written, it can be stated that this situation is also valid for other Islamic Ilmihal (catechism) books. As a result, Mustafa Asım Köksal's Ilmihal (catechism) in the

catechism tradition has a unique structure that has managed to maintain its current status since the time it was written.

Keywords: The tradition of ilmihal, The literature of ilmihal, The principles of

Tefsir-Tarih İlişkisi Bakımından M. Asım Köksal'ın Tarihinde

Yer Verdiği Ayetler: Mekke Dönemi

Ahmet Şehit Tuna

Arş. Gör., Ankara Yıldırım Beyazıt Üniversitesi İslami İlimler Fakültesi

Tefsir Anabilim Dalı

ahmetsehittuna@gmail.com, ORCID: 0000-0002-7365-4596

Öz: Siyer ilminin istimdatta bulunduğu ve kendisinden müstağni kalamayacağı ilimlerden biri bizzat Kur'an'ı konu edinmesi sebebiyle tefsir ilmidir. Mustafa Asım Köksal Hoca, eserinin mukaddimesinde Kur'an, hadis ve siyer ilmindeki ana kaynaklardan beslenmenin önemini belirtmiş, olayları işlerken ayetlerin metnini vermek ya da bağlantılı ayetlere işaret etmek suretiyle tefsir ilminden faydalanmıştır. Her ne kadar eserinin tarihî bir kimliği olması sebebiyle çoğu zaman ayetlerin tefsirlerine sarahaten yer vermese de vakalarla ayetler arasında kurduğu irtibatlar, tefsir bilgisinden yararlandığını göstermektedir.

Anahtar Kelimeler: M. Asım Köksal, Siyer, Tefsir, Mekke Dönemi

**Qur'anic Verses Included in the History of M. Asım Köksal in Terms of Tafseer-History
Relations: The Meccan Period**

Ahmet Şehit Tuna

Research Assistant, Ankara Yıldırım Beyazıt University Faculty of Islamic Sciences,
Department of Tafsîr, Ankara, Turkey

ahmetsehittuna@gmail.com, ORCID: 0000-0002-7365-4596

Abstract: One of the sciences that the science of Siyer applies and needs is the science of tafsir because it takes the Quran as its subject. Mustafa Asım Köksal emphasized the importance of using the main sources in the Quran, hadith and siyer in the prelude to his work and made use of the science of tafsir by giving the text of the verses or pointing out the related verses while dealing with the events. Although his work does not explicitly include the interpretations of the verses due to its historical identity, the connections between the events and the verses show that he has benefited from the knowledge of tafseer.

Keywords: M. Asım Köksal, Sirah, Tafsîr, Meccan Period.

**Mustafa Asım Köksal'ın Bilgi Kaynağı Olarak Kitap Ve Sünnet'e Verdiği Değerin
Değerlendirilmesi**

Ramazan Şaka

Doktora Öğrencisi, Ankara Yıldırım Beyazıt Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Kelâm
Anabilim Dalı

ramazansaka42@hotmail.com, ORCID: 0000-0002-7365-4596

Öz: M. Asım Köksal, Osmanlı'dan günümüze miras kalan İslami ilim geleneğinin son temsilcilerindendir. Her türlü imkânsızlıklar içerisinde, yüksek seviyede medrese ve mektep tahsili göremeden, büyük ölçüde kendi kendini yetiştirerek ilim alanında kıymetli eserler bırakmıştır. Özellikle Allah Rasulü'nün hayatı ve siretinde odaklanan ve derece derece İslam tarihi sahası özelinde diğer İslami ilimleri de kuşatan bir çaba içerisine girmiştir. Bu bağlamda; biz söz konusu çalışmamızda Mustafa Asım KÖKSAL'ın; Kur'an'ı ve sünneti nasıl anladığı, anlama sürecinde usulünün/metodunun neler olduğu, kırmızı çizgilerinin olup olmadığı, muhkem/muteşabih ayetlere bakış açısının ne olduğu, ayrıca hadisleri eserlerinde kullanırken hangi kriterlere dikkat ettiği, sahih ve zayıf hadislere karşı bakış açısının ne olduğu gibi hususlarda görüşleri tespit edilmeye çalışılmıştır.

Anahtar Kelimeler: İslam Tarihi, Kelam, Nübüvvet, Hz. Muhammed, Mu'cize, Kur'an ve Sünnet, Vahiy, M. Asım Köksal.

**The Evaluation Of The Value Given By Mustafa Asım Köksal To The
Book And Sunnet As A Source Of Knowledge**

Ramazan ŞAKA

PhD student, Ankara Yıldırım Beyazıt University, Graduate School of Social Sciences,
Department of Kalam, Ankara, Turkey
ramazansaka42@hotmail.com, ORCID: 0000-0002-7365-4596

Abstract: Mustafa Asım KÖKSAL is one of the last representatives of İslamic tradition of science inherited from the Osmanlı Empire to present day. In all kinds of impossibilities, he left valuable Works in the field of science largely by self-cultivation without seeing high level of madrasaha and school. He made an effort, especially focusing on the life of the prophet Muhammed and encompassing other İslamic sciences, especially in the field of İslamic history. In this context, in our work in question, Mustafa Asım KÖKSAL; how understands the Quran and Sunnah, what is his method in the process of understanding, whether there are red lines, what is his point of view on muhkem/müteşabih verses, what criteria he pays attention to when using hadiths in his works, what is his perspective against sound and weak hadiths. It has been tried to determine the opinions of such matters.

Keywords: History of Islam, Word, Prophethood, Hz. Muhammed, Mu'cize, Revelation, Kur'an and Sunnah, M. Asım Köksal.

Mustafa Asım Köksal'ın Nübüvvet Anlayışı

Suat DOĞAN

Doktora Öğrencisi, Ankara Yıldırım Beyazıt Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Kelâm
Anabilim Dalı

ssuatdgn@gmail.com, ORCID: 0000 0002 2715 9658

Öz: Mustafa Asım Köksal 1913-1998 yılları arasında yaşamış, İslam tarihi alanındaki çalışmalarıyla bilinen bir yazar ve düşünürdür. *İslâm Tarihi-Hz. Muhammed* ile *İslâmiyet* adlı hacimli eserinde Hz. Peygamber'in hayatını ayrıntılı olarak konu edinmiştir. Köksal, İslamiyet'i ve Hz. Muhammed'i tanıtmak, ortaya atılan yanlış fikirleri çürütmek ve İslam'a ve Hz. Muhammed'e karşı haksız hüküm verenlere karşı, onu doğru tanıtmak amacıyla irşat faaliyetlerinde bulunmuş ve bu yönde eserler kaleme almıştır. Dolayısıyla onun eserleri, peygamberlik konusunu içermesi açısından dikkat çekmektedir. Bu bakımdan çalışmamızda eserleri üzerinde yoğunlaşarak onun nübüvvet anlayışı belirlenmeye çalışılmıştır. Bu kapsamda öncelikle onun peygamberlikle ilgili resul ve nebi gibi kavramlara hangi anlamları verdiği tespit edilmiştir. Sonrasında onun; peygamberliğin gerekliliği ve ispatı hakkındaki görüşleri, peygamberliğin kesbiliği-vehbiliği meselesine yaklaşımı, peygamberlerin gayba dair konularda bilgileri olup olmadığı konusunda ne düşündüğü, peygamberlerde efdaliyet meselesi, peygamberlerin sayısı ile Hz. Muhammed'in peygamberliği ve mucizeleri gibi konulardaki görüşleri belirlemiştir. Ayrıca onun, tartışmalı konularda rivayetler vermekle yetinerek, tercihi okuyucuya bırakmayı tercih ettiği de gösterilmiştir. Böylece çalışmamızda, Köksal'ın peygamberlik konusuna dair görüşleri, bütüncül bir bakış açısı ile yansıtılmaya çalışılmıştır.

Anahtar Kelimeler: İslam Tarihi, Kelâm, Nübüvvet, Hz. Muhammed, Mu'cize, Vahiy, M. Asım Köksal.

Mustafa Āsım Kōksal's Understanding of Prophethood

Suat DOĞAN

PhD student, Ankara Yıldırım Beyazıt University, Graduate School of Social Sciences,
Department of Kalam, Ankara, Turkey
ssuatdgn@gmail.com, ORCID: 0000 0002 2715 9658

Abstract: Mustafa Āsım Kōksal is an author and thinker who lived between 1913 and 1998, and is known for his works in the field of Islamic history. His voluminous work titled *History of Islam-Prophet Muhammed* and *Islam* discussed the life of the Prophet in details. Kōksal carried out guidance activities and produced works to introduce Islam and Prophet Muhammad, to refute the wrong ideas and to promote Islam and the Prophet Muhammad correctly. Therefore, his works attract attention since they deal with the subject of prophecy. In this respect, the current study focused on his works and tried to determine his understanding of prophethood. In this vein, initially, the paper determined meanings he assigned to concepts such as messenger and prophethood. Afterwards, the paper determined his views on the necessity and proof of the prophethood, his approach to gaining and the bestowal of prophethood, his thoughts on whether the prophets had knowledge about the unseen, the issue of legitimacy in prophets, the number of prophets and the prophecy and miracles of the Prophet Muhammad. Furthermore, the paper showed that he preferred to leave the preference to the reader by presenting only narrations about controversial issues. Thus, this study tried to reflect Kōksal's views on the subject of prophecy with a holistic perspective.

Keywords: History of Islam, Kalām, Nubuwwah, Prophet Muhammed, Miracle, Waḥy, M. Āsım Kōksal.

Mustafa Asım Köksal'ın Sem'iyyat Konularına Yaklaşımı

Mehmet Akif CEYHAN

Dr. Öğr. Üyesi, Ankara Yıldırım Beyazıt Üniversitesi, İslami İlimler Fakültesi, Kalam
Anabilim Dalı

maceyhan@ybu.edu.tr, ORCID: 0000-0001-8709-3833

Öz: Mustafa Asım Köksal, Cumhuriyet dönemi önemli İslam Tarihçileri arasında yer almaktadır. Kaleme aldığı eserler ve sohbetleri ile irşâd geleneğimize büyük katkıları bulunan merhum Köksal, Hz. Peygamber'i insanlığa tanıtmak, O'nun insanlığa bildirmiş olduğu mesajlarını tekrar duyurmak, örnekliğini ve rehberliğini Müslümanlara hatırlatmak amacıyla başta sekiz ciltlik İslam Tarihi eseri olmak üzere pek çok kaynak eser telif ederek ilim dünyasının istifadesine sunuştur.

Tebliğimizde merhum Mustafa Asım Köksal hocamızın, İslam inanç esasları içerisinde yer alan Sem'iyyât konularına yaklaşımı, Ahirete iman konusu perspektifinden ele alınacaktır. Merhum Köksal'ın, müstakil olarak kelâm- akâid ilmine dâir bir eser kaleme almamış olması, onun Sem'iyyat konularına yaklaşımını irşad ve sohbetlerini bir araya getirerek istifademize sunmuş olduğu eserler üzerinden tespit etmemizi gerektirmektedir. Zira merhum Köksal, dini sohbetler tarzı irşad ve tebliğ metodu ile kaleme aldığı eserlerde iman esaslarına dair hususları aktarmayı ve halka anlatmayı kendi üzerine bir görev ve yükümlülük olarak görmektedir.

Bu tebliğimizde, merhum hocamızın ahiret konularına yaklaşımı, metodolojik olarak incelenecektir. Ölüm ötesi hayat ile ilgili Kur'an-ı Kerim'de yer alan ayetlerde ve Hz. Peygamber'in hadislerinde bildirilen kabir azabı ve nimeti, berzah alemi, kıyamet, mahşer, mîzan, hesap, amel defterlerinin verilmesi, sırat, cennet ve cehennem konularına bakışı, ahiret hallerine dair süreçlere yönelik merhum hocamızın yaklaşımı ortaya konacak, söz konusu süreci nasıl aktardığı örneklendirilecektir. Bununla birlikte merhum hocamızın Ahiret hallerini anlatımındaki metodu ve üslubu üzerinde durulacak ve onun naif ve nazik üslûbunun günümüz insanı ve ilim dünyası için ifade ettiği anlam ortaya konacaktır. Son olarak da gayr-ı Müslimlere Sem'iyyat konularını anlatırken izlediği yol tespit edilmeye çalışılacaktır.

Anahtar Kelimeler: *Kelâm, Akâid, Mustafa Asım Köksal, Sem'iyyât, Ahiret.*

Approach of Mustafa Asım Köksal To Sem'iyât Issues

Mehmet Akif Ceyhan

Assistant Professor, Ankara Yıldırım Beyazıt University Faculty of Islamic Sciences,

Department of Kalam, Ankara, Turkey

maceghan@ybu.edu.tr, ORCID: 0000-0001-8709-3833

Abstract: Mustafa Asım Köksal is one of the important Islamic Historians of the Republic period. Deceased Köksal, who contributed greatly to our guidance (irşâd) tradition with the works he wrote and his conversations, wrote many sources including especially the eight-volume Islamic History in order to introduce the Prophet to humanity, to announce his messages to humanity again, to remind example and guidance of the Prophet to Muslims and made them available to the world of science.

In our paper, the approach of the decedent Mustafa Asım Köksal to Sem'iyât issues - included in the principles of Islamic belief - will be discussed from the perspective of belief in the Hereafter. The fact that the decedent Köksal did not write a work on the science of kalâm - aqâid independently requires us to determine his approach to Sem'iyât issues through the works he presented to us by bringing together his guidance (irşâd) and conversations. Because the late Köksal sees it as a duty and obligation to convey the issues regarding the principles of faith and to tell the public in his works written in the style of religious conversations using the method of guidance and notification.

In this paper, the approach of Köksal to the issues of the hereafter will be analyzed methodologically. The view of Köksal on the issues such as penalty and blessing in the grave, the world of intermediate realm (berzah), doomsday, Armageddon, judgment, Libra (mîzan), reckoning, giving deeds, al-sirat, and heaven-hell related to life after death mentioned in the verses of the Quran and the hadiths of the Prophet, and his approach towards the processes of the hereafter will be revealed and how Köksal conveyed this process will be exemplified. In addition to this, the method and style of our descent teacher Köksal in describing the Hereafter will be emphasized and the meaning of his naive and gentle style for today's people and the scientific world will be revealed. Finally, the way followed by Köksal while explaining the Semiyat issues to non-Muslims will be determined.

Keywords: *Kalâm, Aqâid, Mustafa Asım Köksal, Sam'iyat, Hereafter.*

Kerbela Olayı'na Yaklaşımlar Üzerine Mukayeseli Bir İnceleme (Çağdaş Bazı Şîî-İmâmî Düşünürler Ve Mustafa Asım Köksal Örneği)

Mehmet Nur AKDOĞAN

Dr., Din İşleri Yüksek Kurulu Uzmanı

makdogan120@hotmail.com

Öz: Hz. Peygamber'in vefatının hemen akabinde ortaya çıkan hilafetin/yönetimin kimde olacağı tartışmaları, Hz. Osman'ın ve Hz. Ali'nin şehit edilmesiyle farklı bir mecraya sürüklenmiştir. Bu son iki olay, İslam toplumu için büyük bir fitnenin habercisi de olmuştur. Hz. Ali'nin şehadetinin ardından Hz. Muaviye ve Hz. Hasan arasında yaşanan hilafet tartışmaları, Hz. Hasan'ın hilafetten çekilmesiyle son bulmuştur. Ancak Muaviye'nin vefatına yakın kendi yerine oğlu Yezîd'i veliaht tayin etmesi, akabinde de Yezid'in hilafete geçmesi İslam tarihi açısından önemli bir kırılma noktasıdır. Muaviye'nin hilafet konusunda oldu-bittiye getirdiği Yezîd tercihi, Müslümanların tarih boyunca acısını hep hissedeceği büyük bir facianın da fitilini ateşlemiştir. Yezid'in hilafete layık olmadığına inanan ve ona biat etmemekte ısrar eden pek çok kişi yeni halifeye tepki göstermiştir. Bunlardan biri ve en önemlisi Hz. Peygamber'in torunu, Hz. Ali ve Hz. Fatıma'nın evladı Hz. Hüseyin'dir.

Hz. Hüseyin, Yezid'in hilafetini kabul etmemesinin yanında hilafetin kendi hakkı olduğunu düşünmektedir. Onu bu düşünceye sevk eden en önemli sebeplerden biri de özellikle onu memleketlerine davet eden ve kendisine biat edecekleri konusunda söz veren Kûfe ahalisidir. Ancak ne hazindir ki ona elçiler aracılığıyla mektuplar ve pusulalar gönderen bu insanlar, onu desteklemek bir kenara onun Kerbelâ'da aile efradıyla şehit edilmesine seyirci kalmışlardır.

Müslümanlar açısından Hz. Peygamber'in vefatının ardından en acı veren olaylardan biri olan Kerbela Hadisesi, Şîî ve Sünnî dünyanın ortak acılarından biridir. Tarihî süreçte hem bu olayı yad etmek hem de Hz. Hüseyin ve Ehl-i Beyt sevgisini işlemek amacıyla pek çok eser kaleme alınmıştır. Özellikle çağdaş dönemde kaleme alınan Şîî eserler çoğunlukla yas kültürünü beslemek ve “Hz. Hüseyin'in başkaldırısı” iddiasını ispat etme yolunu tercih etmiştir. Sünnî çevrelerde yapılan çalışmalar ise büyük çoğunlukla Hz. Hüseyin ve Ehl-i Beyt sevgisine odaklanmıştır. Bu yönde kaleme alınan eserlerden biri de ülkemizin son dönemlerde yetiştirdiği önemli âlimlerden olan Mustafa Asım Köksal'ın “*Hz. Hüseyin ve Kerbela Faciası*” adlı eseridir.

Bu tebliğde Mustafa Asım Köksal'ın söz konusu eseri ile aynı dönemde yaşamış olan Şîî müellifler Ali Şeriatî ve Murtaza Mutahharî'nin kaleme aldıkları çalışmalarından hareketle Kerbela Olayı'na yaklaşımları mukayeseli bir biçimde ele alınacaktır.

Anahtar Kelimeler: *Kerbela, Hüseyin, Şîî-İmâmî, Mustafa Asım Köksal, Yaklaşım.*

**A Comparative Analysis of The Approaches to The Incident of Karbala
(The Case of Some Contemporary Shiite-Imami Scholars and Mustafa Asim Koksal)**

Mehmet Nur AKDOĞAN

Dr., Expert Of The Supreme Council For Religious Affairs

makdogan120@hotmail.com

Abstract: The disputes over who will be entitled to the caliphate/administration emerging in the immediate aftermath of the passing of Prophet Muhammad takes a new turn upon the martyrdom of Uthman and Ali. These two incidents become the herald of a great dissension within the Islamic society. The disputes over the right to the caliphate between Muawiya and Hassan following the martyrdom of Ali come to an end with Hassan's withdrawal from the competition. However, Muawiya's appointment of his son, Yazid, as the heir to the caliphate near his death and Yazid's assumption of the caliphate become an important breaking point in the history of Islam. Muawiya's choice for Yazid regarding the caliphate, through a fait accompli, marks the beginning of a course of events leading up to a great tragedy, the sorrow of which Muslims will suffer forever. Many people who believed Yazid not to be competent for the caliphate and insisted on not getting under his rule objected to the new caliph. The most important one among them is Hussain who is Prophet Muhammad's grandson and Ali and Fatimah's son.

Hussain not only did not acknowledge Yazid's caliphate, but he also thought it was him who was entitled to the caliphate. One of the most important reasons leading him to this thought was the people of Qufa who particularly invited him to their land and promised to acknowledge his rule. Unfortunately, however, these people who sent letters and papers to him through messengers remained mere spectators of his martyrdom together with his family members in Karbala, let alone supporting him.

The incident of Karbala, which is one of the most painful events after Prophet Muhammad's passing for Muslims, is one of the shared sufferings of both the Shiite and Sunni worlds. Many works have been penned throughout the history to commemorate this incident and to instill a love for Hussain and the Ahl al-Bayt. Particularly the contemporary works authored by the Shiite scholars prefer mostly to feed the mourning culture and to prove right their "Hussain's upheaval" argument. The works by Sunni scholars, on the other hand, focus largely on the love of Husayn and the Ahl al-Bayt. One of such works is "*Hussain and the Tragedy of Karbala*" by Mustafa Asim Koksal who is one of the important contemporary scholars raised in Turkey. This paper provides a comparative analysis of the approaches on the Incident of Karbala, departing from Mustafa Asim Koksal's work and the works authored by the Shiite scholars Ali Shariati and Morteza Motahhari who lived in the same period.

Keywords: *Karbala, Hussain, Shiite-Imami, Mustafa Asim Koksal, Approach.*

Mustafa Asım Köksal'ın İnanç Konularını Anlatım Metodunun Değerlendirilmesi

Hümevra Sevgülü Hacıbrahimoğlu

Doktora Öğrencisi, Ankara Yıldırım Beyazıt Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Kelâm
Anabilim Dalı

mevrasvgl@gmail.com, ORCID: 0000-0001-7841-0665

Öz: Mustafa Asım Köksal (ö. 1998), İslam tarihi ve siyer alanındaki eserleriyle bilinen bir yazardır. Onun İslam inanç esaslarına dair yazdığı eserler de bulunmaktadır. *Dinî ve Ahlakî Sohbetler* ile *İslam İlmihali*, bu eserler arasında sayılabilir. Bu tebliğde, onun inanç esaslarına dair yazdığı eserlerden hareketle inanç konularını anlatım metodu ele alınmıştır. Öncelikli olarak Köksal'ın inanç konularında riayet ettiği sıralama incelenmeye çalışılmıştır. Daha sonra Allah'ın varlığı ve birliği, kitaplara iman, peygamberlere iman, kaza ve kader gününe iman ve son olarak da âhirete iman konularını nasıl ele aldığı belirlenmiştir. Onun söz konusu konularda kullandığı delillerin mahiyeti ve kelâm ilminde kullanılan yöntemleri kullanıp kullanmadığı tespit edilmeye çalışılmıştır. Bu açıdan tebliğin amacı, Köksal'ın inanç esaslarına dair yazdığı eserlerde kelâm yöntemlerini mi akaid üslûbunu mu kullandığını tespit etmek ve bu tercihinin sebeplerini belirlemeye çalışmaktır. Ayrıca Köksal'ın eserlerinde kullandığı yöntemin eserlerin hitap ettiği kitle ile uyumlu olup olmadığı da değerlendirilmiştir. Köksal'ın inanç eserlerinde 'Amentü' sıralamasını esas alması ve Cibril hadisini eserlerinde çokça tekrar etmesi göz önünde bulundurulduğunda, onun tercihinin akaid metodu ile uyumlu olduğu öngörülmektedir. Buna karşın Allah'ın varlığı ile ilgili olarak Köksal'ın hem filozofların hem de kelâmcıların delillerine atıfta bulunduğu da görülmektedir. Hatta mütekellimlerin metoduna benzer şekilde güneş ve dünya arasındaki mesafenin dengesi gibi fiziksel olaylardan örnekler vermesi de dikkat çekmektedir. Bu kullanımlar, Köksal'ın kelâm metodunu kullandığı fikrini de akla getirmektedir. Ancak Köksal'ın eserinde inanç konularının yer aldığı bölümler birlikte değerlendirildiğinde onun akaid metodunu benimsediği fikri ağırlık kazanmaktadır. Bu tebliğde, M. Asım Köksal'ın inanç eserlerinde benimsediği metodun akaid olduğu temellendirilmeye çalışılacak ve onun bu tercihinin nedenleri üzerinde durulacaktır.

Anahtar Kelimeler: Kelâm, Mustafa Asım Köksal, *Dinî ve Ahlakî Sohbetler*, *İslam İlmihali*, İnanç Esasları.

Evaluating Mustafa Asım Köksal's Method of Expression of Faith Issues

Hümeyra Sevgülü Hacıbrahimioğlu

PhD student, Ankara Yıldırım Beyazıt University, Graduate School of Social Sciences,

Department of Kalam, Ankara, Turkey

meyrasvgl@gmail.com, ORCID: 0000-0001-7841-0665

Abstract: Mustafa Asım Köksal (d. 1998) is an author known for his works in Islamic history and prophetic biography. He also contributed books on Islamic belief principles. *Religious and Moral Conversations*, and *Islamic Belief Principles* can be counted among these works. This paper deals with the method he used in the discussion of issues about belief based on his works on principles of belief. Initially, this paper tries to examine the order that Köksal abides by in matters of belief. Later, the paper determines how he dealt with the existence and unity of Allah, faith in the books, faith in prophets, faith in the day of destiny, and finally, faith in the afterlife. The paper tries to determine the nature of the evidence he used on the subject matters and whether he used the methods used in the kalām. In this respect, the purpose of the paper is to determine whether Köksal used the methods of kalām or the religious style in his works on the principles of belief and to try to determine the reasons for his preferences. Also, the paper also evaluates whether the method Köksal used in his works was compatible with the audience of his works. The fact that Köksal takes the order of “Amantu formula (God, Angels, Books, Messengers, Life after death, Destiny)” in his works on faith and repeats the Jibril hadith a lot in his works makes us think that his choice is compatible with the creed method. On the other hand, it is clearly seen that Köksal refers to the evidence of both philosophers and theologians regarding the existence of Allah in his works. It is also noteworthy that he gives examples of physical phenomena such as the balance of the distance between the sun and the earth, similar to the theologians' method. These uses also suggest that Köksal used the method of kalām. However, when the sections that include beliefs in Köksal's work are evaluated together, the idea that he adopts the creed method gains importance. This paper tries to ground the method adopted by M. Asım Köksal in his works on faith is based on the creed method and emphasizes the reasons for his preference.

Keywords: Kalām, Mustafa Asım Köksal, *Religious and Moral Conversations*, *Islamic Belief Principles*, Fundamentals of Faith.

Mustafa Asım Köksal'ın İslam İnanç Esaslarını Savunmaya Yönelik Çalışmalarının

Değerlendirilmesi

Abdullah Demir

Dr. Öğr. Üyesi, Ankara Yıldırım Beyazıt Üniversitesi, İslami İlimler Fakültesi, Kelam

Anabilim Dalı

abdillahdemir@hotmail.com, ORCID: 0000-0001-7825-6573

Öz: Mustafa Asım Köksal (1913-1998), Hz. Muhammed'in hayatına dair eserleri ile tanınan bir İslam tarihçisidir. Bu çalışmada, Köksal'ın eserlerinde yer alan İslam inanç esaslarını savunma amacı taşıyan kısımlar konu edinilmiş ve incelenmiştir. Yapılan incelemede; İslam inanç esaslarını savunma amacıyla kaleme alınan bu kısımların içeriğine, bu bölümlerde yazarın kullandığı yöntem ile dil ve üslûba odaklanılmıştır. İnceleme sonucunda Köksal'ın çalışmalarının İslam inanç esaslarının açıklanması ve savunulmasında 'içerik' açısından, daha önce kaleme alınan eserlere ilave bir bilgi veya katkı sağlamadığı tespit edilmiştir. Bu çalışmalar 'yöntem' açısından incelendiğinde, Köksal'ın kelâm ilminde kullanılan akıl yürütme yöntemlerini kullanmadığı bunun yerine inanç konularını, halkın da anlayabileceği 'akaid' formunda sunduğu görülmüştür. Köksal'ın dikkat çeken ve günümüze de örneklik oluşturan yönü, İslam inanç esaslarını savunma amacıyla kaleme aldığı bölümlerde kullandığı dil ve üslûptur. O, Hz. Muhammed'in peygamberliğine ve diğer inanç konularına yönelik itiraz ve eleştirileri ele alıp cevaplandırırken kırıcı, saldırgan, kaba ve kötü bir üslûp kullanmamaktadır. Bunun yerine kibar, nezih ve bilgilendirici bir dil ve üslûbu tercih etmektedir. Bu yönü ile Köksal; beyefendiliği ve nezaketi ile dikkat çekmektedir. O, İslam inançlarını hedef alan iddia ve saldırılara en etkili şekilde cevap vermeye çalışmakla birlikte dil ve üslûbunda nezaketini korumaktadır. Bu dikkati, "Kullarıma söyle en güzel sözü söylesinler. (el-İsrâ 17/53)" ve "Rabbinin yoluna hikmetle, güzel öğütle çağır ve onlarla en güzel şekilde mücadele et!" (el-Nahl 16/125) anlamındaki âyetlere uygun görünmektedir. Oysa günümüzde gerek sosyal medya platformlarında ve gerekse yüz yüze yapılan dinle ilgili tartışmalarda, kişilerin nezaketlerini koruyamadıkları, kaba ve kırıcı oldukları hatta karşılarındakileri 'dinden çıkmakla' suçlayabildikleri görülebilmektedir. Köksal'ın çalışmaları, İslam inanç esaslarını nezaket korunarak ve temiz bir dil kullanılarak savunmaya güzel bir örnek olması açısından değerli ve önemlidir. Bu çalışmada, onun bu yönü incelenmiş ve tanıtılmış olacaktır.

Anahtar Kelimeler: Kelâm, Mustafa Asım Köksal, Eserleri, İnanç Esasları Savunma, Dil ve Üslûp.

The Evaluating Mustafa Asım Köksal's Studies Advocating Islamic Beliefs

Assistant Professor, Ankara Yıldırım Beyazıt University Faculty of Islamic Sciences,

Department of Kalam, Ankara, Turkey

abdillahdemir@hotmail.com, ORCID: 0000-0001-7825-6573

Abstract: Mustafa Asım Köksal (1913-1998) is an Islamic historian known for his works on the life of Prophet Muhammad. This study examines the parts of Köksal's works, which aim to defend Islamic belief principles. The study focuses on the content of these parts written for the purpose of defending the Islamic belief principles, and the method used by the author in these chapters, and his language and style. The current study concludes that Köksal's works did not provide any additional information or contribution to the previously written works in terms of 'content' in explaining and defending Islamic belief principles. When previous studies are examined in terms of 'method', we see that Köksal did not use the methods of reasoning used in kalām, but instead, presented the subjects of belief in the form of 'aqāid/creed' that the common people could understand. The remarkable and exemplary aspect of Köksal is the language and style he used in his chapters to defend the principles of Islamic belief. He does not use a hurtful, aggressive, rude, and bad style when addressing and responding to objections and criticisms of the Prophet Muhammad's prophethood and other matters of belief. Instead, he prefers a polite, decent and informative language and style. With this aspect, Köksal draws attention to his donship and courtesy. While he tries to respond effectively to the claims and attacks targeting Islamic beliefs, he maintains his kindness in his language and style. His style seems in line with the following verses. "Tell My servants that they should always say what is best." (al-Isra 17/53), " Invite all to the Way of your Lord with wisdom and kind advice, and only debate with them in the best manner. Surely your Lord ʿaloneʿ knows best who has strayed from His Way and who is rightly guided." (An-Nahl 16:125). However, it can be seen today, both in social media and in face-to-face discussions about religion, that people cannot protect their courtesy, are rude and hurtful, and even accuse others of 'falling from the grace'. Köksal's work is valuable and important in terms of being a good example for defending Islamic belief principles using courtesy and clean language. This study examines this aspect of him in his works.

Keywords: Kalām, Mustafa Asım Köksal, Books, Defend the principles of Islamic belief, Language and Style.

M. Asım Köksal'ın Ahlak Anlayışı

Nuri ADIGÜZEL

Prof. Dr., Ankara Yıldırım Beyazıt İslami İlimler Fakültesi

İslam Felsefesi Anabilim Dalı

nadiguzel@hotmail.com, ORCID: 0000-0002-3233-9143

Öz: Mustafa Asım Köksal geleneksel dini ahlakın son yüzyıldaki önde gelen temsilcilerinden biridir. O Kur'an ve Sünnet ekseninde bir ahlak anlayışına sahiptir. "Dinî ve ahlâkî sohbetler" adıyla sohbetler vermesi din ile ahlakı birbirinden ayrı düşünmediğini göstermektedir. İçinde yaşadığı topluma vaaz ve nasihatlerle ahlaki doğruları ve yanlışları göstermeye çalışmıştır. Teorik ahlaktan çok pratik ahlakı hem kendi yaşantısına hem içinde yaşadığı Müslüman toplumun fertlerinin hayatına hâkim kılma çabası içinde olmuştur. Dolayısıyla onun ahlak anlayışı, pratik bir tecrübe olarak Hz. Muhammed'in (s.a.v.) yaşantısını model alan bir anlayıştır. Köksal'a göre Hz. Peygamber, İslam'ın öncelikli hedefinin insani değerleri yüceltmek ve insana, yetkinlik timsali bir ilk örnek sunmak olduğunu, "Ben ahlaki erdemleri tamamlamak için gönderildim" buyurarak ortaya koymuştur. Bunun için Hz. Muhammed (s.a.v.) doğuştan ahlaki erdemleri gerçekleştirmeye yatkın bir fitratla ahlaki yetkinlikleri en yüksek düzeyde elde edebilme, bilinçli ve şuurulu olarak onları temsil edebilme yetenek ve donanımında yaratılmıştır. Köksal bu yüzden Hz. Peygamber'in hayatını insanlara tanıtmanın aynı zamanda onun ahlâkını ve İslam'ın en ulvi gayesini tanıtmak olduğu bilinciyle ve bunu kendisi için bir misyon olarak görerek "İslam Tarihi" adlı eserinde Mekke ve Medine dönemlerini ayrı ayrı yazmıştır. Köksal Hz. Peygamber'in peygamber olmadan önce doğduğu şehirde "el-Emin" adıyla şöhret bulmasına vurgu yapar. Onun peygamber olduktan sonra da Allah'tan aldığı her emri hayata geçiren güvenilir ve saygın bir kişi ve bir peygamber olarak insanlara ahlaki değerlerin nasıl yaşantıya dönüştürüleceğini gösterdiğini ve onlara "en güzel örnek" olduğunu anlatır. O, toplumsal yaşamda insanların başta içki, kumar, gıybet, koğuculuk, iki yüzlülük vb. Kur'an ve hadislerde yasaklanan kötü alışkanlıkları terk edip helal kazanç, helal tüketim, güven, yardımlaşma, dostluk gibi nitelikleri kazanmalarına önem vermiştir. Bunu her Müslümanın Allah'a karşı bir ödevi olarak görmüş ve yapılan yanlışlardan sıklıkla tövbe etmeyi salık vermiş hatta bu hususta bir de eser kaleme almıştır. Çünkü insanın en büyük ahlaki görevi Yaratan ve bütün nimetlerin sahibi olan Allah'a karşı kulluk görevini yerine getirmektir. Nitekim Köksal'a göre, ahlâkın en büyük hedefi olan ahlâkî yetkinliğe ulaşmak için kişinin, dinin emir ve yasaklarına uygun hareket etmesi ve bunu samimiyet ve ihlasla yapması yeterlidir. Zira İslam, ahlâk ile bağdaşık olmayan hiçbir emir veya yasakta bulunmamıştır. Bu anlamda Köksal'ın ahlak anlayışının onun din anlayışının ayrılmaz bir unsuru olduğu görülür. Nitekim o, kadim kültürlerden beslenerek İslam kültürü içerisinde bir öğreti şekline bürünen felsefi ahlak geleneğine bağlı

bir eser kaleme almamıştır. Çünkü orta ve yüksek tahsilinin olmaması, felsefi ahlâkla tanışmamış olma ihtimalini güçlendirmektedir. Bir eylem insanı olarak dini ve onun gereği olan dinî ahlakı yaşamayı ve yaşatmayı kendisine şiar edinmiştir. Onun ahlak anlayışının şu ayetin ruhuyla uygunluk içinde olduğu söylenebilir: “Sizden Allah’ı ve Ahiret Günü’nü isteyip (onlara umut bağlayıp) Allah’ı çok ananlar için Allah Resulünde güzel bir örnek vardır” (Ahzâb, 33/21). Bu anlamda vahiyle gelen her prensip, ilk olarak bizatihi Hz. Muhammed’in (s.a.v.) ve ashabının yaşantısıyla işlerlik kazanmış ve ilmi araştırmalara temel teşkil ederek bütün İslam ümmetinin yaşantısı için bir ölçü olmuştur. İşte Köksal’ın ahlak anlayışı bu anlayışın bir yansıması olarak vahiy ve Sünnet ekseninde teşekkül etmiştir.

Anahtar Sözcükler: Asım Köksal, ahlak, geleneksel ahlak, Hz. Peygamber, din

M. Asım Köksal's Approach To Morality

Nuri ADIGÜZEL

Professor, Ankara Yıldırım Beyazıt Faculty Of Islamic Sciences

Department Of Islamic Philosophy, Ankara, Turkey

nadiguzel@hotmail.com, ORCID: 0000-0002-3233-9143

Abstract: Mustafa Asım Köksal is one of the leading representatives of traditional religious morality in the last century. He has an approach to morality in the axis of the Quran and Sunnah. The fact that he made talks under the name of "religious and moral conversations" shows that he does not think separately about religion and morality. He tried to show the moral rights and wrongs to the community he lived in with preaching and advising. He tried to apply practical morality, rather than theoretical ethics, both in his own life and in the lives of Muslim people. Therefore, his approach to morality takes the life of Muhammad as a model and thinks about it as a practical experience. According to Köksal, the prophet revealed that the primary goal of Islam is to glorify human values and to offer man a prototype of perfection, by saying "I was sent to complete moral virtues." For this, Muhammad (pbuh) was created with the competence and properties to attain moral competencies at the highest level, consciously represent them, with a nature that is compatible to realize moral virtues from birth. For this reason, Köksal wrote the periods of Mecca and Medina separately in his work titled "History of Islam", with the awareness that introducing the life of the prophet to people is at the same time promoting his morality and the most lofty purpose of Islam and seeing this as a mission for him. Köksal emphasizes that the Prophet found fame in the city where he lived before becoming a prophet with the name "al-Emin". He explains that the prophet as a reliable and respected person and a prophet who carried out every command he received from God after he became a prophet showed people how to transform moral values into life and that he was the "best example" for them. He gave importance to people in social life to abandon bad habits such as drinking, gambling, backbiting, coaching, hypocrisy, etc. That are prohibited in the Quran and hadiths and gain qualities such as halal earning, halal consumption, trust, solidarity, friendship. He regarded this as a duty of every Muslim to Allah and he often advised to repent of the mistakes made and even wrote a work on this issue. Because the greatest moral duty of man is to fulfill his duty of worshiping Allah, the Creator and the owner of all blessings. As a matter of fact, according to Köksal, it is sufficient for a person to act in accordance with the orders and prohibitions of religion and to do this with sincerity in order to attain moral competence, which is the greatest goal of morality. Therefore, Islam did not make any orders or prohibitions that are incompatible with

morality. In this sense, it is seen that Köksal's approach to morality is an inseparable element of his understanding of religion. Thus, he did not write a work that is devoted to the philosophical ethic tradition, which took the form of a doctrine within the Islamic culture, fed by ancient cultures. Because of the lackness of his secondary and high school education, it strengthens the possibility of not being acquainted with philosophical ethics. As a man of action, he made it his motto to live and to make live the religion and the religious morality required by it. It can be said that his approach to morality is in harmony with the spirit of the following verse: "Surely, in the Messenger of God there is for you a fairer, good example for those whose hope had been in God and the Last Day and remembered God frequently." (Al-Ahzab, 33/21). In this sense, every principle that came with revelation first came into effect with the life of Muhammad (pbuh) and his companions and became a measure for the life of the whole Islamic ummah by forming the basis of scientific research. Here, Köksal's approach to morality was formed on the axis of revelation and Sunnah as a reflection of this understanding.

Keywords: Asım Köksal, morality, traditional morality, prophet, religion

Gençlik ve Din Bağlamında M. Asım Köksal'ın Gençlere Din Kılavuzu Adlı Eseri

Zeki Salih Zengin

Prof. Dr., Ankara Yıldırım Beyazıt İslami İlimler Fakültesi

Din Eğitimi Anabilim Dalı

zekisalih55@gmail.com, ORCID: 0000-0003-2354-8899

Öz: Osmanlı Devleti'nin son yıllarında 1913 yılında dünyaya gelen Mustafa Asım Köksal daha çok Siyer ve İslam Tarihi alanlarındaki çalışmaları ile öne çıkmış ise de şairliği yanında dini ilimler alanında da eserler hazırlamış bir şahsiyettir. Çalışmaları içinde akademik nitelikli eserler yanında halka dini bilginin iletilmesi amacı ile hazırlanmış eserler de vardır. **Gençlere Din Kılavuzu İman ve İbadet Yolu** adlı kitap sözünü ettiğimiz ikinci türden eserlerinden birisidir. Diyanet İşleri Başkanlığı Müşavere Heyeti tarafından incelenerek yararlı görülen eser, ilk defa 1946 yılında basılmıştır. Kitap, halka dinin inanç, ibadet ve ahlak esasları ile ilgili temel bilgilerin verilmesi amacı taşıyan ilmihal türü bir çalışmadır. Yazar önsözünde, eserini sadece çocuk ve gençlere değil, imam ve hatip olacak genç hafızlar ile her Müslümana iman ve ibadet konularını etraflıca öğrenmelerini sağlayacak seviyede ve açık bir dille yazdığını belirtmektedir. 4 bölümden oluşan eserin ilk bölümü iman, ikinci bölümü ibadet esaslarına ayrılmıştır. İlk iki bölüme göre çok daha kısa olan üçüncü bölümde ahlaka dair hadislere, son bölümde ise namaz sureleri olarak bilinen Kur'an'ın son 10 suresi ile namazda okunan dualara yer verilmiştir. Kitap, içerdiği bilgi seviyesi, dil ve üslup olarak halka hitap eden bir eserdir. Ele aldığı konularla ilgili bir Müslümanın bilmesi gereken en temel bilgiler herkesin rahatlıkla anlayabileceği dil ve üslup ile anlatılmıştır. Cümleler kısa, rahatlıkla anlaşılabilir, güzel ve akıcı bir üslup içermektedir. Dini terimlere yer verilmiş ve herkesin anlayabileceği sadelikle tanımlanmıştır. Yer verilen bilgiler doğru ve güvenilir niteliktedir. Şüpheli ya da tartışmalı bilgilere yer verilmemiştir. Kitap, sadece rutin bilgilerin verilmesinin ötesinde zaman zaman ikna edici açıklamalar da içermektedir. Bilgi ile zaman zaman düşündüran, duygulandıran, anlam derinliği olan ifadelere yer verilmiştir.

Anahtar Kelimeler: M. Asım Köksal, Din, Eğitim, Gençlik

M. Asim Köksal's "Gençlere Din Kılavuzu" in the Context of Youth and Religion

Zeki Salih Zengin

Professor, Ankara Yıldırım Beyazıt Faculty Of Islamic Sciences

Department Of Religious Education, Ankara, Turkey

zekisalih55@gmail.com, ORCID: 0000-0003-2354-8899

Abstract: Mustafa Asim Köksal, who was born in 1913 in the last years of the Ottoman Empire, is more prominent with his work in the fields of Sirah and Islamic history, but he is a person who has prepared works in the field of religious sciences as well as his poetry. In addition to academic works, there are also works prepared for the purpose of transmitting religious knowledge to the public. The book, *Gençlere Din Kılavuzu İman ve İbadet Yolu*, is one of the second kind of works. The work, which was considered useful by the consultant delegation of the presidency of Religious Affairs, was first published in 1946. The book is a *ilmihal* type work aimed at giving the public basic information about the principles of faith, worship and morality of religion. In his preface, the author states that he wrote his work not only for children and young people, but also with young memories that will become imams and preachers and with a level and clear language that will allow every Muslim to thoroughly learn the subjects of faith and worship. The first part of the work, consisting of 4 parts, is divided into the principles of faith and the second part into the principles of worship. In the third chapter, which is much shorter than the first two chapters, there are Hadiths about morality, and in the last chapter, there are prayers recited in prayer with the last 10 surahs of the Qur'an, known as surahs of prayer. The book is a work that appeals to the public in terms of the level of knowledge, language and style it contains. The most basic information that a Muslim should know about the issues he is dealing with is explained in a language and style that everyone can easily understand. The sentences contain a short, easily understandable, beautiful and fluid style. Religious terms have been included and defined with simplicity that everyone can understand. The information provided is accurate and reliable. No suspicious or controversial information was included. Beyond just providing routine information, the book also occasionally contains persuasive explanations. Along with information, statements that are suggestive, emotional, and depth of meaning are included from time to time.

Key Words: M. Asim Köksal, Religion, Education, Youth

Yaygın Din Eğitimi Bağlamında M. Asım Köksal'ın Sohbetlerinin Değerlendirilmesi

Muhammed Ali Yazıbaşı

Doç. Dr., Ankara Yıldırım Beyazıt İslami İlimler Fakültesi

Din Eğitimi Anabilim Dalı

muhammedaliyazibasi@hotmail.com, ORCID:0000-0003-0369-1217

Öz: Bildirimizde Mustafa Asım Köksal'ın hayatı, ilmi kişiliği, çalışma alanı gibi konulara yer verilmektedir. Tebliğde Köksal'ın sohbetlerinin içeriklerine yer verilmektedir. Ayrıca sohbetlerde hangi öğretim yöntem ve tekniklerinin kullanıldığı tespit edilmektedir. Söz konusu değerlendirmeler Köksal'ın bütün sohbetlerinin toplandığı *İman İbadet Sohbetler* adlı eseri üzerinden yapılmıştır. Köksal'ın sohbetlerinde düz anlatım, soru-cevap ve örnek olay inceleme gibi öğretim yöntemlerinin kullanıldığı görülmektedir. Sohbetlerin içeriğini ise inanç, ibadet, ahlak konuları oluşturmaktadır. İman konusunun alt başlıklarını Allah iman, kitaplara iman, peygamberlere iman, ahiret gününe iman, kaza ve kadere iman konuları oluşturmaktadır. İbadet konusunun alt başlıklarını namaz, oruç, hac ve zekat konusu oluşturmaktadır. Ahlak konusunun alt başlıklarını ise doğruluk, affedicilik, cömertlik, tevazu, başkalarına yardım ve haya oluşturmaktadır. Söz konusu konular açıklanırken ayet, hadis ve sahabe hayatından örnekler kullanılmaktadır. Köksal'ın sohbetlerinde konular açıklanırken iki durum dikkat çekmektedir. Birincisi özellikle Allah'ın varlığı, kudreti konusu açıklanırken yeryüzünden, gezegen ve galaksilerden örnekler verilerek dinleyiciler düşünmeye sevk edilmektedir. İkincisi ise konu ile ilgili batılı bilim insanlarının görüşlerinden ve batıda yapılan istatikselsel bilgilerden alıntılar yapılmaktadır. Bu durum Köksal'ın bazı konuları anlatırken hem ayet, hadislerden hem de batılı bilim adamlarının görüşleri ve onların bilimsel çalışmalarından yararlandığını göstermektedir. Ayrıca Köksal'ın sohbetlerinde bireyin hem gönül dünyasına hem de aklına hitap ettiği dikkat çekmektedir. Vaazlarda sade ve anlaşılır bir dil kullanılmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Din, Sohbet, Din Eğitimi, Yaygın Din Eğitimi, Yöntem

Evaluation of M. Asım Köksal's Conversations in the Context of Common Religious Education

Muhammed Ali Yazıbaşı

Associate Professor, Ankara Yıldırım Beyazıt University Faculty of Islamic Sciences

Department of Religious Education, Ankara, Turkey

ORCID:0000-0003-0369-1217

Abstract: Our declaration include subjects as life of Mustafa Asım Köksal, his scientific personality and field of study. Communique include content of Köksal conversations. Moreover, it is determined that teaching methods and techniques are used in the conversations. Mentioned evaluations is made over Köksal's work named "Faith Worship Conversations" in here whose all talks are collected. It is seen that in Köksal's conversations are used teaching methods like direct instruction, question-answer and case study. Content of conversations constitute belief, worship and morality. Subheadings of subject about faith are belief in Allah, belief in books, belief in prophets, belief in the afterlife, belief in accident and destiny. Prayer, fasting, pilgrimage and zakat are the subheadings of subject of worship. Subheadings of morality are righteousness, forgiveness, generosity, humility, helping others and life. Topic is used explaining of verses, hadiths and examples from the life of Companions. Two situations draw attention when topics are explained in Köksal's conversations. Firstly, while explaining the subject of God's existence and power, the audience is encouraged to think by giving examples from the earth, planets and galaxies. Secondly, quotations are made from views of western scientists and statistical information in the west. This situation shows that Köksal while explaining some subjects benefited and makes use of both verses and hadiths and the views of western scientists and their scientific studies. Moreover, Köksal's conversations draws attention that individual appeals to both the world of heart and mind. In sermons, language is used simple and understandable.

Keywords: Religion, Conversation, Religious Education, Common Religious Education, Method

M. Asım Köksal'ın Eserlerinin Dinler Tarihi Açısından Değerlendirilmesi

Rahim AY

Dr. Öğr. Üyesi, Ankara Yıldırım Beyazıt İslami İlimler Fakültesi,

Dinler Tarihi Anabilim Dalı

rahimay06@gmail.com

Öz: Bir dinin başka bir din mensubu araştırmacıları tarafından araştırılması ve değerlendirilmesi son derece hassas ve bıçak sırtı bir konudur. Zira araştırdığı dine karşı önyargılarından kurtulmasının yanında o dinin temel inanç esaslarına ve fenomenlerine ve uygulamalarına hakim olması gerekir. Bundan dolayı da ancak gerek incelediği konuyla ilgili sürece gerek genel sürece ait kaynaklardan istifade ederek o dinle ilgili objektif ve deskriptif değerlendirmeler yapması mümkün olabilir. Bu belirttiklerimiz dinler tarihi bilim dalının belli başlı ilkelerini oluşturmaktadır.

Bununla birlikte bütün bu akademik çalışmalarının yanında farklı gerekçelerle de çalışmalar yapılmıştır ve yapılmaya da devam edilmektedir. Bütün bu anlattıklarımızı İslam dini mensupları ve Hıristiyan dini mensupları tarafından karşılıklı yapılmış çalışmaları sağlıklı bir zemine oturtup tartışmak için oryantalizm emperyalizm küresellik ve misyonerlik çalışmalarına da vakıf olunması icap etmektedir. Elbette yapılan hiçbir çalışmanın hangi niyetle yapıldığı konusunda net kanaatler belirtmek mümkün değildir ama konunun bütün detaylarına vakıf olunması mümkün olmasa da tarafları objektif bir şekilde masaya yatırmak ve bazı değerlendirmelerde bulunmak mümkündür.

Biz bu tebliğimizde Asım Köksal'ın Caetani'ye (1869-1935) Yazdığı Reddiye'nin ve Hristiyanlıkla ilgili araştırmalarının Dinler Tarihi Açısından Önemini ve durumunu tartışmaya çalışacağız. Konu İtalyan oryantalist Leone Caetani'nin kaleme aldığı Annali dell Islam (İslam Tarihi 1905-1926) adlı eserin Hüseyin Cahit Yalçın tarafından 1924-1927 yılları arasında Türkçeye çevrilmesiyle gündeme gelmiştir. Eserin bu kadar çok tartışılmasının birinci sebebi hazırlanması sırasında zengin bir araştırmacı kadro tarafından çok geniş ve büyük bir literatürden istifade edilmesidir. İkinci sebep ise eserin İslam dinine ve kültürüne Hz. Muhammed'e ve Müslümanlara karşı ön yargılı ve düşmanca bir anlayışla hazırlandığına dair kanaate sebep olmasıdır. Biz tebliğimizde Leone Caetani'yi kısaca tanıtıp İslam dini üzerine yaptığı çalışmaları kısaca aktardıktan sonra Asım Köksal'ın bu çalışmalarla ilgili kaleme aldığı eserleri dinler tarihi metodolojisi açısından değerlendirmeye çalışacağız.

Anahtar Kelimeler: M. Asım Köksal, İslam Tarihi, Dinler Tarihi, Oryantalizm

Evaluation Of M. Asım Koksal's Work From The Perspective Of The History of Religions

Rahim AY

Assistant Professor, Ankara Yıldırım Beyazıt University Faculty of Islamic Sciences,

Department of History of Religion, Ankara, Turkey

rahimay06@gmail.com

Abstract: Study and evaluation of a religion by the researches with different religious affiliations are considered sensitive and delicate. Besides overcoming the prejudices against the religion of research, the researcher is required to grasp the essential belief principles, phenomena, and practices of that religion. Thus, only by utilizing both resources related to the processes on his/her research topic and resources on the general process, the researcher may become able to make objective and descriptive evaluations about the religion. These premises constitute the basic principles of the scientific field of the history of religions.

However, studies have been conducted and continue to be conducted for motives other than the academic research. To discuss the mentioned issues and the research by the followers of Islam and Christianity on the opposite religion on a sound basis, it is required to understand orientalism, imperialism, globalism, and missionary activities. Admittedly, it is not possible to reach a clear conviction on the intention behind a given research. Nevertheless, it is possible to study the parties objectively and to make some evaluations without acquiring all the details.

In this study, we aim to discuss the importance and status of Asım Koksal's Rubattal of Caetani (1869-1935) and his research on Christianity with regards to the History of Religions. The issue arose when *Annali dell Islam* (History of Islam 1905-1926) by the Italian orientalist Leone Caetani was translated into Turkish by Huseyin Cahit Yalcin on 1924-1927. The primary reason stirring the discussions around the book is utilization of a vast literature by a rich group of researchers during preparation phase. The second reason is that the book led to a conviction that it was written with a biased and hostile approach to the religion and culture of Islam, the prophet Muhammad (saw), and the Muslims. In this paper, after briefly introducing Leone Caetani and his studies on the religion of Islam, we are going to evaluate Asım Koksal's work on these studies from the perspective of the methodology of the history of religions.

Keywords: M. Asım Köksal, History of Islam, History of Religion, Orientalism

Mustafa Asım Köksal'ın İki Güftesinin Değerlendirilmesi Ve Müzikal Analizi

Ömer SELİMOĞLU

Dr. Öğr. Üyesi, Ankara Yıldırım Beyazıt İslami İlimler Fakültesi, İslam Sanatları ve Dini

Musiki Anabilim Dalı

sultan-yavrusu@hotmail.com, ORCID: 0000-00001-9135-2973

Öz: 20. Yüzyıl'da yaşamış İslam tarihçisi, mutasavvıf, şair olan Mustafa Asım Köksal, dinî ve milli kültürümüze hizmet etmiş önemli şahsiyetlerdendir. Fazlullah Rahîmî'den ve İskipli İbrahim Ethem Gerçek Efendi'den tasavvufi dersler almıştır. M. Asım halkımız arasında, daha çok "İslam Tarihçisi" olarak bilinmekle beraber, çeşitli dinî konularda manzum ve mensur eserler kaleme almıştır. Edebiyata özellikle de şiir sanatına oldukça ilgili olan Mustafa Asım, Mehmet Âkif Ersoy'un Safahat'ını ezberlemiş, bu ilginin bir tezahürü olarak ilk şiirlerini kaleme almıştır. Hem hece hem aruz vezniyle yazmış olduğu şiirleri öğretici niteliktedir. Şiirlerinin yer aldığı Ezanlar ve Dini Duygular adlı eserinde Tevhid, Yücelerden Yücesin, İnandım ki, Benim Dinim, Kitabımız, Peygamberimiz, Peygamberimizin Doğumu, Münacaat ve Yalvar başlıklı şiirleri yer almaktadır. Araştırmalarımız sonucunda bu şiirlerden iki tanesinin bestelendiğini görmekteyiz. Bu çalışmada notalarına ulaştığımız bu bestelerin form, makam ve usûl açısından kısa bir analizi yapıp, eserlerin bestekârları hakkında kısa bilgiler verilecektir. Bu sayede Mustafa Asım Köksal'ın dini musiki kültürümüze şiirleriyle yapmış olduğu katkı ortaya konulmaya çalışılacaktır.

Anahtar Kelimeler: Mustafa Asım Köksal, Dini Mûsikî, Şiir, İlâhi, Nefes

Criticism And Musical Analysis Of Two Lyrics Of Mustafa Asım Köksal

Ömer SELİMOĞLU

Assistant Professor, Ankara Yıldırım Beyazıt University Faculty of Islamic Sciences,
Department of Islamic Arts and Religious Music, Ankara, Turkey
sultan-yavrusu@hotmail.com, ORCID: ORCID: 0000-00001-9135-2973

Abstract: Mustafa Asım Köksal, an Islamic historian, Sufist, a poet who lived in the 20th century, is one of the important figures who served our religious and national culture. He took lessons of Tasavvuf from Fazlullah Rahîmî and İskipli İbrahim Ethem Gerçek Efendi. Although M. Asım is generally known as a "Historian of Islam" among our people, he has written poetry and prose works on various religious subjects. Mustafa Asım, who is very interested in literature, especially the art of poetry, memorized Mehmet Akif Ersoy's Safahat and wrote his first poems as a manifestation of this interest. His poems written in both syllabic and prosody meter are didactical. His poems Tevhid, Yücelerden Yücesin, İnandım ki, Benim Dinim, Kitabımız, Peygamberimiz, Peygamberimizin Doğumu, Münacaat and Yalvar are the poems included in his work titled Ezanlar ve Dini Duygular. As a result of our research, we see that two of these poems were composed. In this study, a short analysis of these compositions, whose musical notes we have reached, will be made in terms of form, mode, and method, and brief information will be given about the composers of the works. In this way, it will be tried to reveal the contribution of Mustafa Asım Köksal to our religious music culture with his poems.

Keywords: Mustafa Asım Köksal, Religious Music, Poem, Hymn, Nafas (Poem sung by dervishes)

**M. Asım Köksal'ın *Peygamberimiz* İsimli Eserinin Manzum Siyer Türü Açısından
Değerlendirilmesi**

Hüseyin ŞIRA

Arş. Gör. Ankara Yıldırım Beyazıt Üniversitesi İslami İlimler Fakültesi
Osmanlı Türkçesi ve İslami Türk Edebiyatı Anabilim Dalı
hsira@ybu.edu.tr, ORCID:0000-0002-7690-2217

Öz: Bu tebliğde Mustafa Asım Köksal'ın ilk baskısı Ankara'da 1944'te yapılan *Peygamberimiz-Manzum-* isimli manzum eser ele alınacaktır. Öncelikle Köksal'ın bu eserden önce ve sonra da yayınladığı şiirlerinden hareketle şairliği ve basılmış şiir kitapları hakkında bir değerlendirme yapılmaya çalışılacaktır. Türk İslam Edebiyatında manzum siyer türünde yazılmış eserler hakkında kısaca bilgi verildikten sonra bu eserin, şekil ve muhteva incelemesi yapılacaktır. Manzumenin dili ve edebi değeri değerlendirilmeye çalışılacaktır. Aynı zamanda bir İslam Tarihi müellifi olan Köksal'ın bu kimliğinin eserine yansıyor yansımadığı, yansıdıysa ne derece etkili olduğu hususuna da değinilecektir. Mevlâna Şiblî Numan'ın *Sîretü'n-Nebî* isimli eserinin esas alınarak yazılmış olması üzerinde durulup her iki eserdeki bölümler arası benzer ve farklı yönler tablo halinde gösterilecektir. Sonuç olarak Köksal'ın bu eseri yazmasındaki sâikler üzerinde durulacak ve eserden istifade edilmesi noktasında bazı tekliflerde bulunulacaktır.

Anahtar Kelimeler: Hz. Peygamber, M. Asım Köksal, Manzum Siyer, Mesnevi, Şiblî.

**Evaluation Of M. Asım Köksal's Work "Peygamberimiz" In Terms Of Poetical (Manzum)
Sirah Type**

Hüseyin ŞIRA

Research Assistant, Ankara Yıldırım Beyazıt University Faculty of Islamic Sciences,
Department of Ottoman Turkish and Islamic-Turkish Literature, Ankara, Turkey
hsira@ybu.edu.tr, ORCID: 0000-0002-7690-2217

Abstract: In this paper, the first edition of Mustafa Asım Köksal will be discussed in his verse named *Peygamberimiz-Manzum-*, which was made in Ankara in 1944. First of all, an evaluation will be made about Köksal's poetry and published poetry books based on the poems published before and after this work. After giving brief information about the works written in poetic siyer in Turkish-Islamic Literature, this work will be examined in form and content. The language and literary value of the poem will be evaluated. At the same time, whether this identity of Köksal, an author of Islamic history, was reflected in his work, and if so, how effective it was will be discussed. It will be emphasized that it was written on the basis of Mawlana Şiblî Nouman's work titled *Sîretü'n-Nabi*, and similar and different aspects between the sections in both works will be shown in a table. As a result, the reasons for Köksal's writing this work will be emphasized and some proposals will be made to make use of the work.

Keywords: Prophet, M. Asım Köksal, Poetic Sirah, Masnawi, Shiblî.

EKLER

Katılımcı Listesi:

Prof. Dr. Ahmet Yıldırım
Prof. Dr. Asım Yapıcı
Prof. Dr. Mehmet Ünal
Prof. Dr. Mustafa Özkan
Prof. Dr. Nuri Adıgüzel
Prof. Dr. Ömer Yılmaz
Prof. Dr. Seyfettin Erşahin
Prof. Dr. Zeki Salih Zengin
Doç. Dr. Cafer Acar
Doç. Dr. Harun Şahin
Doç. Dr. İlyas Canikli
Doç. Dr. Muhammed Ali Yazıbaşı
Doç. Dr. Yasin Yılmaz
Dr. Öğr. Üyesi Abdullah Demir
Dr. Öğr. Üyesi Adnan Kara
Dr. Öğr. Üyesi Aytaç Aydın
Dr. Öğr. Üyesi M. Akif Ceyhan
Dr. Öğr. Üyesi Ömer Selimoğlu
Dr. Öğr. Üyesi Rahim Ay
Dr. Mehmet Çakırtaş
Dr. Mehmet Nur Akdoğan
Arş. Gör. Ahmet Şehit Tuna
Arş. Gör. Aygün Yılmaz
Arş. Gör. Hüseyin Şıra
Arş. Gör. Okan Uzunöz
Hümeyra S. Hacıbrahimoglu
Ramazan Şaka
Suat Doğan

İlim Aynasında Bir Alim
M. Asım Köksal (1913-1998) Ulusal Sempozyumu
Program Akışı
27 KASIM 2020 | CUMA | 8.30-17.00

8.30-9.30 | Açılış Oturumu

Oturum Başkanı | Pof. Dr. Mehmet ÜNAL

Ar. Gör. Okan UZUNÖZ

M. Asım Köksal'ın Eserleri ve Hakkında Yapılmış Çalışmalar

Doç. Dr. Cafer ACAR

M. Asım Köksal'ın Eserlerinde Hz. Peygamber'in Öne Çıkarılan Özellikleri

Prof. Dr. Asım YAPICI

Türk-İslam Medeniyeti Perspektifinden M. Asım Köksal: Şahsiyeti ve Dünya Görüşü

Prof. Dr. Mehmet Ünal

İrşad Geleneğimiz Açısından M. Asım Köksal

9.35-11.05 | Birinci Oturum
Siyer | İslam Tarihi

Oturum Başkanı | Pof. Dr. Seyfettin ERŞAHİN

Prof. Dr. Mustafa Özkan

M. Asım Köksal'ın İslam Tarihçiliği Bağlamında Siyer Anlayışı

Prof. Dr. Seyfettin Erşahin

Modernleşme Dönemi Türk Siyer Yazıcılığında M. Asım Köksal'ın "Hz. Muhammed ve İslamiyet" Adlı Eserinin Yeri

Dr. Öğr. Üyesi Adnan Kara

Türkiye'de Siyer Yazıcılığı: M. Asım Köksal Örneği

Doç. Dr. Yasin Yılmaz

Tenkit Geleneğinde Filibeli Ahmed Hilmi ve M. Asım Köksal

Dr. Mehmet Çakırtaş

M. Asım Köksal'ın Emeviler Dönemine Yaklaşımı

Arş. Gör. Aygün Yılmaz

M. Asım Köksal'ın Ehl-i Beyt ve Kerbela Olayı'na Yaklaşımı

11.10-12.30 | İkinci Oturum
Temel İslam Bilimleri

Oturum Başkanı | Pof. Dr. Ömer YILMAZ

Prof. Dr. Ahmet Yıldırım

M. Asım Köksal'ın Eserlerinde Hadis Kültürü

Doç. Dr. İlyas Canikli

M. Asım Köksal'ın "İslam'da İki Ana Kaynak Kitap ve Sünnet" Eseri Bağlamında Hadis ve Sünnete Dair Görüşleri Üzerine Bir Değerlendirme

Doç. Dr. Harun Şahin

M. Asım Köksal'ın "İslam'da İki Ana Kaynak; Kitap ve Sünnet" Eseri Bağlamında Kur'an ve Tefsire Dair Görüşleri Üzerine Bir İnceleme

Prof. Dr. Ömer Yılmaz

M. Asım Köksal'ın Sûfî Kişiliği ve Tasavvuf Anlayışı

Dr. Öğr. Üyesi Aytaç Aydın

M. Asım Köksal'ın İlmihal Geleneği İçindeki Yeri

Arş. Gör. Ahmet Şehit Tuna

Tefsir-Tarih İlişkisi Bakımından M. Asım Köksal'ın Tarihinde Yer Verdiği Ayetler: Mekke Dönemi

13.30-15.00 | Üçüncü Oturum
Kelam-İslam Mezhepleri Tarihi

Oturum Başkanı | Dr. Öğr. Üyesi Abdullah DEMİR

Ramazan Şaka

M. Asım Köksal'ın Bilgi Kaynağı Olarak Kitap ve Sünnet'e Verdiği Değerin Değerlendirilmesi

Suat Doğan

M. Asım Köksal'ın Nübüvvet Anlayışı

Dr. Öğr. Üyesi M. Akif Ceyhan

M. Asım Köksal'ın Semiyat Konularına Yaklaşımı

Dr. Mehmet Nur Akdoğan

Kerbela Olayı'na Yaklaşımlar Üzerine Mukayeseli Bir İnceleme: Çağdaş Bazı Şîî-İmâmi Düşünürler ve M. Asım Köksal Örneği

Hümeyra S. Hacıbrahimoğlu

M. Asım Köksal'ın İnanç Konularını Anlatım Metodununun Değerlendirilmesi

Dr. Öğr. Üyesi Abdullah Demir

M. Asım Köksal'ın İslam İnançlarını Savunmaya Yönelik Çalışmalarının Değerlendirilmesi

15.10-16.30 | Dördüncü Oturum
Felsefe Ve Din Bilimleri/Türk-İslam Edebiyatı/Dinî Mûsiki

Oturum Başkanı | Pof. Dr. Nuri ADIGÜZEL

Prof. Dr. Nuri Adıgüzel

M. Asım Köksal'ın Eserlerinde Ahlak Felsefesi/ "Tevbe" isimli Eseri

Prof. Dr. Zeki Salih Zengin

Gençlik ve Din Bağlamında M. Asım Köksal'ın "Gençlere Din Kılavuzu" Adlı Eseri

Doç. Dr. Muhammed Ali Yazıbaşı

Din Eğitimi Açısından M. Asım Köksal'ın Sohbetleri

Dr. Öğr. Üyesi Rahim Ay

M. Asım Köksal'ın Eserlerinin Dinler Tarihi Disiplini Açısından Durumu

Dr. Öğr. Üyesi Ömer Selimoğlu

M. Asım Köksal'ın Bestelenmiş İki Güftesinin Değerlendirilmesi ve Müzikal Analiz

Arş. Gör. Hüseyin Şıra

M. Asım Köksal'ın "Peygamberimiz" isimli Eserinin Manzum Siyer Türü Açısından Değerlendirilmesi

16.30-17.00 | Kapanış Oturumu
Değerlendirme ve Sonuç

Oturum Başkanı | Doç. Dr. Cafer ACAR

Prof. Dr. Seyfettin Erşahin

Değerlendirme

Prof. Dr. Ömer Yılmaz

Değerlendirme

Doç. Dr. Cafer Acar

Değerlendirme

Düzenleme Kurulu

Prof. Dr. Mehmet Ünal
Prof. Dr. Nuri Adıgüzel
Prof. Dr. Mustafa Özkan
Prof. Dr. Ahmet Yıldırım
Prof. Dr. Ömer Yılmaz
Prof. Dr. Yakup Civelek
Prof. Dr. Z. Salih Zengin
Prof. Dr. Özcan Güngör
Dr. Öğr. Üyesi Rahim Ay
Doç. Dr. Cafer Acar
Dr. Öğr. Üyesi Aydın Kudat
Dr. Öğr. Üyesi Aytaç Aydın
Dr. Öğr. Üyesi M. Mücahit Asutay

Yürütme Kurulu

Prof. Dr. Mehmet Ünal
Prof. Dr. Nuri Adıgüzel
Prof. Dr. Mustafa Özkan
Dr. Öğr. Üyesi Rahim Ay
Doç. Dr. Cafer Acar
Dr. Öğr. Üyesi Aydın Kudat
Dr. Öğr. Üyesi Aytaç Aydın

Bilim Kurulu

Prof. Dr. İbrahim Aydın
Prof. Dr. Musa Kazım Arıcan
Prof. Dr. Mehmet Ünal
Prof. Dr. Mustafa Fayda
Prof. Dr. Nuri Adıgüzel
Prof. Dr. Mehmet Akkuş
Prof. Dr. Zülfikar Güngör
Prof. Dr. Ali Osman Kurt
Prof. Dr. Asım Cüneyt Köksal
Prof. Dr. Ömer Yılmaz
Prof. Dr. Yakup Civelek
Prof. Dr. Ahmet Yıldırım
Prof. Dr. Seyfettin Erşahin
Prof. Dr. Cenksu Üçer
Prof. Dr. Hasan Ayık
Prof. Dr. İ. Hilmi Karşlı
Prof. Dr. M. Halil Çiçek
Prof. Dr. Ahmet Ünsal
Prof. Dr. Mustafa Özkan
Prof. Dr. Özcan Güngör

Prof. Dr. Murat Demirkol
Prof. Dr. Zeki Salih Zengin
Prof. Dr. Said Okumuş
Prof. Dr. Fatih Erkoçoğlu
Prof. Dr. İrfan Aycan
Prof. Dr. Eyüp Baş
Prof. Dr. Zekiye Demir
Prof. Dr. Abdölmecit İslamoğlu
Doç. Dr. Yasin Yılmaz
Doç. Dr. Cafer Acar
Doç. Dr. Bülent Akot
Doç. Dr. Yaşar Yiğit
Doç. Dr. Harun şahin
Doç. Dr. Behlöl Tokur
Doç. Dr. İlyas Canikli
Doç. Dr. Nail Okuyucu
Doç Dr. Mehmet Ata Az
Doç. Dr. Mehdin şiftçi
Dr. Öğr. Üyesi Mahmut Dilbaz
Dr. Öğr. Üyesi Mustafa Demirci
Dr. Öğr. Üyesi Aytaç Aydın
Dr. Öğr. Üyesi Kenan Özçelik
Dr. Öğr. Üyesi Adnan Kara
Dr. Öğr. Üyesi Halil İbrahim Hançabay
Dr. Öğr. Üyesi Aydın Kudat
Dr. Öğr. Üyesi Ferhat Gökçe
Dr. Öğr. Üyesi M. Mücahit Asutay
Dr. Öğr. Üyesi Ahmet Yemenici
Dr. Öğr. Üyesi Rahim Ay
Dr. Öğr. Üyesi Abdullah Hacıbekiroğlu
Dr. Öğr. Üyesi Abdullah Demir
Dr. Öğr. Üyesi Mehmet Akif Ceyhan
Dr. Öğr. Üyesi Tahsin Yurttaş
Dr. Öğr. Üyesi Peyman Ünügür
Dr. Öğr. Üyesi Yüksel Salman
Dr. Öğr. Üyesi Nur Betöl Atakul
Dr. Öğr. Üyesi Tuğba Özen
Dr. Öğr. Üyesi Ayşe Uzun
Dr. Öğr. Üyesi Ömer Selimoğlu
Dr. Öğr. Üyesi Selim Demirci

Akademik Sekretarya

Arş. Gör. Aygün Yılmaz
Arş. Gör. Hüseyin şıra